

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Postavení majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice

Status of property taxes in the Czech Republic and Slovak Republic

Student: Alexandra Vámošová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Alexandra Vámošová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Postavení majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice**
Status of Property Taxes in the Czech Republic and Slovak Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika majetkových daní v České republice
 3. Charakteristika majetkových daní ve Slovenské republice
 4. Srovnání majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 320 s. ISBN 978-80-7357-695-0.
ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiřina Krajčová**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohu č. 1., danou mi k dispozici, jsem samostatně doplnila a všechny použité zdroje jsem uvedla v seznamu literatury.

.....
Alexandra Vámošová

Obsah

1	Úvod	5
2	Charakteristika majetkových daní v České republice....	7
2.1	Daň z nemovitostí	7
2.1.1	Daň z pozemků.....	7
2.1.2	Daň ze staveb	10
2.2	Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí..	13
2.2.1	Daň dědická.....	15
2.2.2	Daň darovací	16
2.2.3	Daň z převodu nemovitostí	18
2.3	Daň silniční.....	19
3	Charakteristika majetkových daní ve Slovenské republice	22
3.1	Typy majetkových daní na Slovensku	22
3.2	Daň z nemovitostí	22
3.2.1	Daň z pozemků.....	22
3.2.2	Daň ze staveb	23
3.2.3	Daň z bytů	25
3.2.4	Osvobození od daně z nemovitostí.....	25
3.2.5	Správa daně z nemovitostí.....	26
3.3	Daň z motorových vozidel	27
4	Srovnání majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice.....	29
4.1	Vývoj majetkových daní od roku 1993	29
4.2	Vývoj inkasa majetkových daní od roku 1993	30

4.3	Výpočet majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice.....	33
4.4	Návrhy na změny majetkových daní	44
5	Závěr	47
	Seznam použité literatury	49
	Seznam zkratk.....	51
	Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Jednotlivé přílohy	

1 Úvod

Jako téma bakalářské práce bylo zvoleno postavení majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice. Téma majetkových daní je velice zajímavé, protože se týká nás všech a s jejich problematikou se setkáváme v běžném životě. Srovnání se Slovenskou republikou je zajímavé především proto, že jsme tvořili ještě před dvaceti lety jeden stát, tudíž vývoj daní probíhal po dlouhou dobu společně.

Majetkové daně jsou jedněmi z nejstarších daní, byly vybírány už v dávných dobách a jejich výnosy byly investovány hlavně do bitev. Prošly dlouhým vývojem, než se dostaly do dnešní podoby. Jejich význam v dnešní době sice není tak vysoký, jako byl v dávných dobách, jelikož tvoří oproti ostatním daním jen zanedbatelný podíl na HDP, ale jsou daněmi se stálým výnosem.

V České republice se daňová soustava dělí na daně přímé a daně nepřímé. Daně přímé jsou daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob, daň z nemovitostí, daň silniční, daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí. Mezi daně nepřímé jsou zařazeny daň z přidané hodnoty a daň spotřební. Daně mohou být rozděleny také na ty, které jsou placené pravidelně a placené nepravidelně. Mezi daně pravidelně placené patří například daň z nemovitostí a daň silniční. Mezi nepravidelně placenými jsou daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí. Povinnost je zaplatit nastává až v okamžiku právní skutečnosti, kterou popisuje zákon.

Má práce je na začátku zaměřena na popis jednotlivých majetkových daní v České republice. Jsou to daň z nemovitostí, daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitostí a daň silniční. Upravuje je zákon o dani z nemovitosti, zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí a zákon o dani silniční. Postupně je popsán jejich předmět, osvobození, poplatníci, základ, sazba, slevy a správa.

V další části práce jsou charakterizovány majetkové daně ve Slovenské republice. Jejich vývoj prošel od roku 1993 výraznějšími změnami než v České republice. V této kapitole je popsán současný stav daně z nemovitostí a daně z motorových vozidel. Dalšími daněmi, které upravuje zákon č. 582/2004 Sb., o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady jsou daň za psa, daň za užívání veřejného prostranství, daň za ubytování, daň za prodejní automaty, daň za nevýherní hrací přístroje, daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města a daň za jaderné zařízení.

Cílem této práce je analyzovat majetkové daně v České republice a ve Slovenské republice. A tak je v poslední kapitole nejdříve popsán vývoj daní od roku 1993. Tento rok byl vybrán z důvodu, že právě v něm byly oba státy rozděleny. Dále se práce orientuje na daň z nemovitostí a daň silniční, protože daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí byly ve Slovenské republice zcela zrušeny.

A jelikož zabývat se daněmi bez čísel nemá význam, jsou k charakteristice použity grafy, tabulky a výpočty. Nejdříve jsou použity grafy inkasa daně z nemovitosti a daně silniční od roku 1993 do roku 2012. Následně jsou počítány příklady na daň z nemovitostí pro Českou republiku i Slovenskou republiku, čímž je vytvořena schopnost docílit porovnání výsledné daně u rozličných pozemků, staveb k různému využití, bytů i nebytových prostorů. Další příklady se týkají daně silniční, u kterých je cílem jak zjistit rozdíly jak v placení záloh v obou státech, tak porovnat výslednou daň. Nakonec je navrženo doporučení na změnu majetkových daní v České republice.

V této práci jsou využity metody popisu, analýzy a srovnání.

2 Charakteristika majetkových daní v České republice

Majetkové daně jsou daně přímé. To znamená, že poplatník je zároveň plátcem, a výše daně závisí na jeho majetku. Mezi majetkové daně je zařazena daň z nemovitostí, daň silniční, daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí. Poslední tři jmenované se pak nazývají daně transferové, protože jsou placeny v případě převodu nebo přechodu majetku. Také jsou označovány jako „trojdaň“.

2.1 Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Je tvořena dvěma daněmi, daní z pozemků a daní ze staveb. Daň z nemovitostí je daní placenou pravidelně každoročně. Celý příjem z této daně plyne do rozpočtu obce, ve které se nemovitost nachází. Během posledních let klesá podíl daně z nemovitostí na celkových vybraných daních, (Radvan, 2007).

Pro všechny nemovitosti na svém území může obec stanovit místní koeficient, a to ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Daň se pak vynásobí tímto koeficientem.

Zdaňovacím obdobím je vždy kalendářní rok. Daňové přiznání je nutné podat do 31. ledna zdaňovacího období. Základ daně se zaokrouhluje na celé Kč nebo m² nahoru, podle toho jak je vyměřena. Splatnost daně je ve dvou stejných splátkách, a to do 31. srpna a do 30. listopadu pro poplatníky v zemědělské výrobě a chovu ryb a do 31. května a 30. listopadu u ostatních poplatníků. Nepřesáhne-li však vyměřená daň za zdaňovací období 5000 Kč, je splatná celá najednou do konce května. Nedosáhne-li ani částky 30 Kč, nepředepisuje se. Pokud se však jedná jen o spoluvlastnický podíl na nemovitosti a vyměřená daň je méně než 50 Kč, pak daň činí právě 50 Kč.

2.1.1 Daň z pozemků

Předmět daně z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky, které jsou vedeny v katastru nemovitostí. Druh pozemku pak má vliv na sazbu daně. Předmětem daně z pozemků nejsou pozemky zastavěné stavbami v rozsahu půdorysu těchto staveb, a to i v případě, že stavba dani nepodléhá. Předmětem dále nejsou pozemky, na kterých se

nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení, vodní plochy s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb, a pozemky určené pro obranu státu, (ZDN, 2013).

Poplatníci daně z pozemků

Poplatníkem daně z pozemku je vlastník pozemku, který je zapsán v katastru nemovitostí. V případě vlastnictví pozemku státem je poplatníkem organizační složka státu nebo státní organizace zřízená podle zvláštních právních předpisů, nebo právnická osoba, která má právo trvalého užívání nebo které se právo trvalého užívání změnilo na výpůjčku, (ZDN, 2013).

Zákon o dani z nemovitostí dále upravuje, kdy je poplatníkem u pronajatých pozemků nájemce. Je to v případech, kdy pozemky jsou evidované v katastru zjednodušeným způsobem, spravované Pozemkovým fondem České republiky nebo Správou státních hmotných rezerv, nebo když jsou převedené na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.

Poplatníkem daně je uživatel, pokud vlastník pozemku není znám, nebo u pozemků, jejichž hranice v terénu reálně vznikly po předání pozemků jako náhradních za původní pozemky sloučené. V případě, že daň má platit více poplatníků, pak ji platí společně a nerozdílně. Pokud je ale spoluvlastnictví odvozeno od vlastnictví k bytu nebo samostatnému nebytovému prostoru, pak je poplatníkem jen ve výši svého podílu na celkové dani, (ZDN, 2013).

Osvobození od daně z pozemků

Osvobozeny jsou pozemky ve vlastnictví státu a pozemky ve vlastnictví obce, na jejímž území se nacházejí. Vzhledem k tomu, že příjmy z daně z pozemků jsou zdrojem příjmů obce, bylo by toto zdanění zbytečné. Pokud se pozemky nacházejí na území jiné obce, pak se na tyto osvobození nevztahuje.

Dále jsou osvobozeny pozemky užívané diplomatickými zástupci, konzuly a jinými osobami, které požívají diplomatických a konzulárních výsad a imunity, za předpokladu, že nejsou občany České republiky a je zaručena vzájemnost.

Mezi osvobozené patří také pozemky, které tvoří jeden funkční celek se stavbou nebo její částí, pokud slouží k vykonávání náboženských obřadů církví nebo náboženských společností, nebo k výkonu jejich duchovní správy, pokud slouží školám a školským

zařízením, muzeím a galeriím, knihovnám, státním archivům, zdravotnickým zařízením, zařízením sociální péče a nadacím.

Osvobozeny jsou pozemky, které tvoří jeden funkční celek se stavbami, které slouží ke zlepšení životního prostředí, hřbitovy, pozemky území zvláště chráněných, kromě národních parků a chráněných krajinných oblastí, dále pozemky remízků, hájů a větrolamů a mezí na orné půdě a trvalých travních porostech, pozemky veřejně přístupných parků, prostor a sportovišť.

Také jsou zde zařazeny zemědělské pozemky na dobu pěti let a lesní pozemky na dobu 25 let, pozemky určené pro veřejnou dopravu a části pozemků, na kterých jsou zřízeny měřické značky, signály a jiná zařízení geodetických bodů.

V neposlední řadě jsou zde zařazeny pozemky ve vlastnictví kraje, na jehož území se nacházejí, pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů, pokud tak stanoví obec ve vyhlášce. Toto se však nevztahuje na pozemky v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, (ZDN, 2013).

Základ daně z pozemků

Při zjištění základu daně se nejdříve musí určit, o jaký druh pozemku se jedná. Když se na něm nachází stavba, pak ještě odečteme výměru půdorysu stavby v m^2 , protože tato část pozemku je od daně osvobozena. Pokud jde o ornou půdu, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty, pak je základem daně součin výměry pozemku v m^2 a průměrnou cenou za 1 m^2 stanovenou ve vyhlášce. Základem daně u hospodářských lesů a rybníků s intenzivním chovem ryb je cena zjištěná k 1. 1. zdaňovacího období nebo součin výměry pozemku v m^2 a částky 3,80 Kč. Pro ostatní pozemky je základem daně jejich výměra v m^2 k 1. 1. zdaňovacího období, (ZDN, 2013)

Sazba daně z pozemků

Sazba u orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad a ovocných sadů je 0,75%. U trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je tato sazba ve výši 0,25%. Sazba daně u ostatních pozemků za každý 1 m^2 je ve výši 1 Kč u ploch pozemků sloužících pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství a ve výši 5 Kč u ploch pozemků sloužících průmyslu, stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělskou výrobu a ostatní podnikatelskou činnost. U stavebních pozemků činí sazba 2 Kč, u ostatních ploch 0,20 Kč, a u zastavěných ploch a nádvoří 0,20 Kč, (ZDN, 2013)

Jak je zřejmé, stavební pozemek zde hraje důležitou roli, proto je na místě jeho definice. Stavebním pozemkem se tedy rozumí takový pozemek, který je určený k zastavění stavbou, která byla ohlášena, nebo na ni bylo vydáno stavební povolení, a která se po dokončení stane předmětem daně ze staveb. Pozemek pak přestane být stavebním pozemkem, jakmile se stavba stane předmětem daně ze staveb, tedy až budou splněny podmínky nutné k užívání stavby. To je zpravidla, když je na ni vydán kolaudační souhlas nebo když bude užívání oznámeno stavebnímu úřadu. Stavebním pozemkem přestává být pozemek i v případě, že stavební povolení pozbude platnosti, (Radvan, 2007).

Když zjistíme základní sazbu daně u pozemků, musíme ji v případě stavebního pozemku ještě vynásobit koeficientem podle počtu obyvatel. O koeficientu rozhoduje počet obyvatel při posledním sčítání lidu. Obec může koeficient zvýšit o jednu kategorii nebo snížit až o tři kategorie závaznou vyhláškou, v Praze může koeficient zvýšit na 5,0.

2.1.2 Daň ze staveb

Předmět daně ze staveb

Předmětem daně ze staveb jsou stavby, byty a nebytové prostory na území České republiky. Pro stavby musí být vydán kolaudační souhlas nebo rozhodnutí nebo musí být užívány před jeho vydáním, aby dani podléhaly.

Daň se dále vztahuje na stavby, které jsou způsobilé k užívání nebo podléhají oznámení stavebnímu úřadu. Byty a nebytové prostory jsou předmětem daně včetně podílu na společných částech stavby.

Dani ze staveb nepodléhají stavby, ve kterých jsou byty a nebytové prostory. Ty jsou totiž zdaněny zvlášť a jednalo by se o dvojí zdanění. Další stavby, které nejsou předmětem, opět vymezuje zákon. Patří mezi ně stavby přehrad, vodovodních řadů a vodárenských objektů, kanalizačních stok a jejich objektů, do kterých jsou řazeny i čistírny odpadních vod, stejně jako stavby k čištění vod před jejich vypouštěním, (ZDN, 2013).

Stavby, které slouží k veřejné dopravě, také nejsou předmětem daně. Jedná se o dálnice, silnice, letecké stavby, ale také stavby vodních cest a přístavů. O užívání stavby rozhoduje stavební úřad.

Poplatníci daně ze staveb

Poplatníkem daně ze staveb je, stejně jako u daně z pozemků, ve většině případů její vlastník. V situaci, kdy je vlastníkem stavby, bytu nebo nebytového prostoru stát, pak je

poplatníkem buď organizační složka státu nebo právnická osoba, které se právo trvalého užívání změnilo na výpůjčku.

Spravuje-li stavbu Pozemkový fond České republiky nebo Správa státních hmotných rezerv, pak jsou poplatníkem právě tyto organizace. Pokud jsou stavby spravované těmito subjekty pronajímány, pak je poplatníkem nájemce. Výjimku tvoří stavby obytných domů.

Pokud má vlastnické nebo jiné právo ke stavbě více subjektů, pak tyto subjekty daň platí společně a nerozdílně, (ZDN, 2013).

Osvobození od daně ze staveb

Osvobození u daně ze staveb je velice rozsáhlé a velmi podobné osvobození u daně z pozemků. Osvobození popisuje §9 zákona o dani z nemovitostí. Jedná se o stavby, jejichž vlastníkem je stát nebo obec, na jejímž území se stavba nachází a stavby, které vlastní jiný stát a jsou užívány diplomatickými zástupci pověřenými v České republice nebo konzuly z povolání.

Dalšími osvobozenými jsou stavby, byty a nebytové prostory, které jsou spravovány Pozemkovým fondem České republiky, stavby ve vlastnictví církví a náboženských společností, které jsou uznány státem a také stavby, které slouží k výkonu náboženských obřadů a duchovní správy. Stavby, které jsou ve vlastnictví sdružení občanů nebo obecně prospěšných společností jsou také osvobozeny.

Osvobozeny jsou obytné domy, které byly z důvodu restituce vráceny vlastníkům, a to do zdaňovacího období 2007, za podmínky, že nebyly převedeny do vlastnického práva osoby jiné než blízké a také stavby, které byly postaveny do roku 1948 a je v nich nadpoloviční většina bytů nebo v nich alespoň patnáct let žijí jiní uživatelé než osoby blízké.

Stejně jako u daně z pozemků, jsou osvobozeny i u daně ze staveb stavby, které jsou veřejně prospěšné. Jedná se tedy o školy, muzea, galerie, archivy, knihovny, zdravotnická zařízení, sociální zařízení, nadace, občanská sdružení zdravotně postižených, stavby hromadné dopravy, stavby, které slouží ke zlepšení životního prostředí, stavby kulturních památek po dobu osm let od vydání stavebního povolení a stavby, které vlastní veřejné vysoké školy a výzkumné instituce. A osvobozené jsou samozřejmě i stavby, které vlastní kraj, ve kterém se stavba nachází, neboť by kraj odváděl daň sám sobě. Pokud se osvobození vztahuje jen na nějakou část stavby, pak se zdaní pouze část, které se toto osvobození netýká.

Osvobození se nikdy nevztahuje na stavby, které jsou využívány k podnikání, ať už jsou v osobním vlastnictví nebo pronajaty obcí nebo krajem, (ZDN, 2013).

Základ daně ze staveb

Za základ daně považujeme u staveb výměru jejich nadzemní části v m^2 k 1. lednu zdaňovacího období, a tuto plochu zákon o dani z nemovitostí nazývá zastavěná plocha. U bytů a nebytových prostorů je to také výměra jejich plochy v m^2 , ale je dále ještě násobena koeficientem 1,2. Takto upravený základ daně nazýváme u bytů a nebytových prostorů upravená podlahová plocha.

Sazba daně ze staveb

Pro zjištění sazby daně ze staveb musíme nejdříve určit typ stavby. Podle toho, k čemu jsou určeny, pro ně zákon udává sazby od 2 Kč do 10 Kč za 1 m^2 . Zatímco u staveb, které slouží k bydlení, je sazba nejnižší, tak u staveb, které slouží k podnikání, je nejvyšší.

Sazba činí 2 Kč za 1 m^2 zastavěné plochy obytných domů. Tato sazba je platná i pro stavby, které tvoří příslušenství k těmto domům, ale jen z výměry přesahující 16 m^2 . Sazba 6 Kč za 1 m^2 zastavěné plochy je určena pro stavby pro individuální rekreaci a rodinných domů k ní využívaných, ale na rozdíl od obytných domů se stavby pro jejich doplňkovou funkci zdaní částkou 2 Kč za 1 m^2 . Výjimku tvoří garáže, které jsou oddělené od domů či nebytových prostorů, pro něž platí sazba 8 Kč za 1 m^2 upravené podlahové plochy nebo zastavěné plochy. Stavby používané pro podnikání rozděluje zákon na ty, které slouží pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství, a na ty, které slouží pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku a ostatní zemědělství. Pro první jmenovanou skupinu zákon stanovuje sazbu 2 Kč za 1 m^2 , pro druhou 10 Kč za 1 m^2 . Ostatní stavby sloužící pro jinou podnikatelskou činnost jsou zdaněny částkou 6 Kč za 1 m^2 a byty a nebytové prostory částkou 2 Kč za 1 m^2 .

Sazba daně se zvyšuje za každé další nadzemní podlaží. Pro stavby, které jsou užívány pro podnikání, platí zvýšení sazby o 0,75 Kč za 1 m^2 zastavěné plochy každého dalšího nadzemního podlaží. Pro ostatní sazby platí stejná sazba, ale vztahuje se na další podlaží jen v případě, že toto podlaží přesahuje dvě třetiny zastavěné plochy.

Podle zákona násobíme sazbu koeficientem 2 v případě staveb pro individuální rekreaci a v případě, že se stavba nachází v národních parcích a v zónách první chráněné krajinné oblasti.

Další úpravou základní sazby je koeficient podle počtu obyvatel, pro který platí stejné podmínky jako u daně z pozemků. V tomto případě se týká obytných domů a jejich

příslušenství, bytů a nebytových prostorů. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit koeficient 1,5, kterým se sazba násobí, (ZDN, 2013).

2.2 Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí

Osoby z pohledu daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí dělíme do třech skupin podle toho, jaký mají vztah se zůstavitelem, dárcem nebo nabyvatelem. Do první skupiny jsou zařazeni příbuzní v přímé řadě. Druhá skupina zahrnuje sourozence, synovce, neteře, strýce, tety, zetě, snachy, děti a rodiče manžela, manželé rodičů a všechny osoby, které žily nejméně rok ve stejné domácnosti se zůstavitelem, dárcem nebo nabyvatelem, nebo na něj byly odkázány výživou. Do třetí skupiny patří všechny ostatní osoby, (ZDDDPN, 2013).

Sazba daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí

Tabulky na sazby daně jsou stejné pro daň dědickou a darovací. Rozdíl je v tom, že u daně dědické se výsledná částka násobí koeficientem 0,5. Pro daň z převodu nemovitostí je sazba stanovena zákonem 3 % ze základu daně.

Osvobození od daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí

Osvobození u těchto daní je velmi rozsáhlé. Popisuje ho §19 a §20 zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

Zákon od daně dědické a darovací osvobozuje všechny osoby spadající do první a druhé skupiny. Od daně dědické a darovací je dále osvobozeno nabytí movitých věcí, pokud nebyly minimálně po dobu jednoho roku před zůstavitelovou smrtí zařazeny v obchodním majetku, vklady na účtech u bank, peněžní prostředky a cenné papíry. Toto platí u osob zařazených ve třetí skupině do částky 20 000 Kč. Pokud majetek tuto částku převyšuje, pak daň činí částku převyšující. *„Další osvobození podle české právní úpravy je uplatňováno výhradně za podmínky vzájemnosti, pokud je zůstavitel nebo dárce zástupce cizího státu pověřeným v České republice, příslušníkem jeho rodiny (pokud s takovou osobou žije ve společné domácnosti) nebo s osobou používající výsad a imunit. Tato osoba však nesmí být občanem České republiky, (Radvan, 2007, s. 110).“*

Od daně dědické i darovací je osvobozeno nabytí majetku Českou republikou, státy Evropské unie, Norska a Islandu. Byl-li majetek bezúplatně nabyt územními samosprávnými celky, dobrovolnými svazy obcí, veřejnými institucemi, veřejnými vysokými školami a Regionální radou soudržnosti, je také osvobozen. Další obsáhlé osvobození od daně dědické a darovací se týká bezúplatného nabytí majetku, pokud byl nabyt právnickou osobou na území

tuzemska nebo jiného evropského státu a tato právnická osoba je založena za účelem činnosti v kultuře, školství, zdravotnictví, vědy, výzkumu, vzdělávání, ochrany zvířat a dalších činností vymezených zákonem, pokud majetek takto nabytý použije k zabezpečení této činnosti. To samé platí dále pro státem registrované církve, náboženské společnosti, politické strany a politická hnutí, nadace, nadační fondy a zdravotní pojišťovny. Od daně darovací je osvobozeno také nabytí movitého majetku do částky 3000 Kč, (ZDDDPN, 2013).

U osvobození daně z převodu nemovitostí se jedná například o převod a přechod vlastnictví k nemovitosti, který souvisí s rozdělováním nebo slučováním obcí nebo se změnami jejich území a z vlastnictví nebo do vlastnictví České republiky nebo jiného státu v Evropě. Toto osvobození se netýká nemovitostí, které měl ve správě nebo s nimi před převodem či přechodem hospodařil podnikatelský subjekt, (ZDDDPN, 2013).

Daňové přiznání daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí

V případě daně dědické není určeno datum pro podání daňového přiznání, protože smrt zůstavitele nastává nahodile. Lhůta pro podání tedy začíná po ukončení dědického řízení a rozdělení majetku mezi dědice. Povinnost podat daňové přiznání má poplatník do třiceti dnů od chvíle, kdy soudní rozhodnutí nabylo právní moci. Daňové přiznání nemusí podávat poplatníci, na které se vztahuje osvobození. Nemusí se podávat také v případě osvobozeného majetku. Daň je splatná ve lhůtě třiceti dnů ode dne doručení platebního výměru. Dědickou daň lze doměřit do tří let od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla povinnost podat daňového přiznání. Pokud během těchto tří let k dodatečnému vyměření nebo stanovení daně, běží tříletá lhůta znovu. Daň dědickou lze vyměřit nebo doměřit do deseti let od konce zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost podat daňové přiznání. Daň nižší než 100 Kč poplatník neplatí. Přesto musí podat daňové přiznání a daň je mu vyměřena, (Radvan, 2007).

Daňové přiznání daně darovací také nemá určeno datum, kdy je poplatník povinen ho podat. Tato povinnost nastává v okamžiku právní skutečnosti, kterou popisuje zákon. Jedná se například o den, kdy došlo k bezúplatnému nabytí movitého majetku nebo den, kdy byla doručena smlouva o převodu nemovitosti. Od toho dne má poplatník třicet dní na podání daňového přiznání. Místně příslušným správcem je ten finanční úřad, v jehož územní působnosti se nemovitost nachází. U movitého majetku je místně příslušným správcem daně ten finanční úřad, v jehož územní působnosti má trvalé bydliště nabyvatel, popřípadě dárce pokud jde o dar do jiného státu. Při darování nemovitosti musí poplatník k daňovému přiznání doložit dokument potvrzující vlastnické právo k této nemovitosti a znalecký posudek týkající

se ceny. Tento posudek dokládat nemusí, pokud se jedná o nemovitost zákonem osvobozenou nebo o pozemek, na kterém není stavba ani trvalý porost. Daň je splatná do třiceti dnů od doručení platebního výměru. Daň se může vyměřit nebo doměřit do tří let od konce zdaňovacího období, ve kterém vznikla poplatníkovi povinnost podat daňové přiznání. Pokud v této době nastane událost, která vede nebo by mohla vést k doměření daně, běží tříletá lhůta od konce kalendářního roku znovu. Daň se vyměřuje maximálně po dobu deset let od konce kalendářního roku, ve kterém povinnost podat daňové přiznání vznikla. Stejně jako u daně dědické je poplatník povinen podat daňové přiznání i v případě, že daň bude činit částku nižší než 100 Kč. V takovém případě se daň vyměří, ale nepředepíše se a neplatí, (Radvan, 2007).

Poplatník daně z převodu nemovitostí je povinen podat daňové přiznání místně příslušnému správci daně do tří měsíců od konce kalendářního měsíce, ve kterém bylo právo k nemovitosti zapsáno do katastru nemovitostí nebo v případě, že nemovitost není zapsána v katastru, od konce kalendářního měsíce, ve kterém nabyla účinnosti smlouva o úplatném převodu této nemovitosti. V ostatních případech činí lhůta pro podání tři měsíce od konce kalendářního měsíce, ve kterém byla poplatníkovi doručena smlouva potvrzující vlastnická práva k nemovitosti. Ve stejné lhůtě je daň splatná. Současně je poplatník k daňovému přiznání povinen přiložit znalecký posudek o ceně nemovitosti a smlouvu dokazující vlastnický vztah k nemovitosti. Znalecký posudek dodávat nemusí v případě, že převod nemovitosti je od daně osvobozen a také pokud jde o pozemek bez stavby a bez trvalého porostu. Na rozdíl od daně dědické a darovací je poplatník povinen si daň sám i vypočítat. Pokud je daň vypočítaná správně, správce to nemusí poplatníkovi ohlásit, pokud si o to poplatník sám nepožádá. Daň lze doměřit nebo vyměřit do tří let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatníkovi vznikla povinnost podat daňové přiznání. Tato lhůta běží znovu od konce roku, ve kterém nastane událost, která vede nebo by mohla vést k doměření nebo vyměření daně. Daň je doměřitelná po dobu deseti let od vzniku povinnosti podat daňové přiznání, (Radvan, 2007).

2.2.1 Daň dědická

Daň dědická je transferovou daní, což znamená, že je vybírána v případě bezplatného přesunu majetku od mrtvého. Není tedy vybírána pravidelně, ale jen, když nastane situace popsaná zákonem. Tuto daň upravuje zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (dále „ZDDDPN“). Protože tyto tři daně řeší pouze jeden zákon, jsou nazývány trojdaň. (Šíroky)

Předmět daně dědické

Předmětem daně jsou movité a nemovité věci, které byly nabyty děděním. Zákon zde řadí byty, nebytové prostory, cenné papíry, majetková práva a peněžní prostředky v jakékoliv měně. U nemovitostí nezáleží na státním občanství nebo pobytu zůstavitele, daň se vybírá jen z nemovitostí, které se nacházejí v České republice.

U ostatního majetku záleží na občanství a pobytu zůstavitele před smrtí. Pokud byl občanem České republiky a zároveň zde měl místo svého trvalého pobytu, pak se daň vybírá z celého jeho majetku. Když zde místo trvalého pobytu neměl, pak se daň vztahuje jen na majetek, který se zde nachází. Stejně se postupuje v případě, že zůstavitel nebyl občanem České republiky.

Poplatníci daně dědické

Poplatníkem daně dědické je dědic, který nabytí dědictví nebo jeho část ze závěti, ze zákona nebo z obou těchto právních důvodů podle pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu, jímž bylo řízení o dědictví skončeno. (ZDDDPN, 2013, s. 102)

Základ daně dědické

Základem pro daň dědickou rozumíme cenu majetku, který je určena v dědickém řízení. Tuto cenu snižujeme o prokázané dluhy zůstavitele, cenu majetku osvobozeného, náklady spojené s pohřbem zůstavitele, odměnu a hotové výdaje notáře pověřeného soudem k úkonům v řízení o dědictví a dědickou dávku prokazatelně zaplacenou jinému státu z nabytí majetku děděním v cizině, pokud je tento majetek předmětem daně dědické v tuzemsku, (Radvan, 2007).

Tyto dluhy a náklady odečteme jen do výše osvobození a připadající na jednotlivého dědice. Dluhy se vypočítají na celé Kč.

2.2.2 Daň darovací

Daň darovací je další z transferových daní. Opět ji upravuje ZDDDPN. Mezi daní darovací a dědickou je úzký vztah, mají i společnou tabulku sazeb s tím rozdílem, že u daně dědické se uplatňuje poloviční sazba daně. (Radvan, 2007) Podstata převodu majetku je totiž stejná u obou, majetek přechází bezúplatně do vlastnictví jiné osoby, (Kubátová, 2000).

Předmět daně darovací

Předmětem daně darovací jsou nemovitosti, movitý majetek a jiný majetkový prospěch, který byl nabyt bezúplatně. Pokud se k nemovitosti vztahuje věcné břemeno nebo podobné opakující se plnění, je i toto předmětem daně.

Movitý majetek a jiný majetkový prospěch je předmětem daně vždy, byl-li nabyt nebo poskytnut na území České republiky. Pokud byl nabyt mimo toto území, je předmětem pouze ten majetek, jehož dárce nebo nabyvatel je občanem České republiky a má zde trvalý pobyt.

Zákon také vymezuje, co předmětem daně není. *„Jsou to plnění nebo bezúplatné převody majetku na základě povinnosti stanovené právním předpisem, důchody vyplácené na základě smlouvy o důchodu, bezúplatná nabytí majetku, která jsou příjmem a jsou předmětem daně z příjmu nebo daně dědické, dotace, příspěvky a podpory ze státního rozpočtu, z rozpočtu územních samosprávných celků, státních fondů nebo jiných peněžních fondů státu nebo územních samosprávných celků, jakož i z veřejných rozpočtů a jiných fondů cizího státu. Předmětem daně dále nejsou prostředky poskytnuté pojišťovnami na zábranná opatření a prevenci a prostředky poskytované z rozpočtu Evropské unie nebo z Národního fondu“*, (ZDDDPN, 2013, s. 102).

Poplatníci daně darovací

Daň darovací má dva subjekty, dárce a nabyvatele. Poplatníkem je nabyvatel. Dárce je poplatníkem, je-li nabyvatel fyzická osoba s trvalým pobytem mimo tuzemsko nebo právnická osoba se sídlem mimo tuzemsko. Pokud je poplatníkem nabyvatel, je dárce ručitelem.

Základ daně darovací

Za základ daně darovací považujeme cenu majetku, kterou snížíme o dluhy a další povinnosti, které se k majetku váží. Od ceny majetku odečteme rovněž cenu majetku osvobozeného, clo a daně placené při dovozu, pokud jsou dovezeny ze zahraničí.

Za cenu majetkového prospěchu s obsahem opakujícího se plnění na dobu neurčitou, na dobu života nebo na dobu delší než pět let, považujeme pětinasobek ceny ročního plnění. V případě majetkové hodnoty spojené s převodem členských práv a povinností v bytovém družstvu je cenou majetku cena obvyklá.

Pokud během dvou po sobě jdoucích kalendářních roků stejný dárce daruje movitý majetek stejnému nabyvateli, pak se cena majetku sčítá a tento součet je základem daně, (ZDDDPN, 2013).

2.2.3 Daň z převodu nemovitostí

Daň z převodu nemovitostí je poslední z transferových daní. Od daně dědické a darovací je odlišná tím, že převod majetku není bezúplatný. Touto daní se tedy odčerpává část kupní ceny z prodeje nemovitosti. Další odlišností od předchozích dvou je výnosnost, která je podstatně vyšší.

Předmět daně z převodu nemovitostí

„Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem. Při zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem je předmětem daně z převodu nemovitostí úplatný převod nebo přechod podílu nebo části podílu, o který se sníží hodnota podílu převodce, který měl před vypořádáním. Podílem spoluvlastníka se přitom pro účely daně z převodu nemovitostí rozumí souhrn hodnot všech jeho podílů na nemovitostech, které jsou předmětem vypořádání“, (ZDDDPN, 2013, s. 103).

V případě výměny nemovitostí chápeme tuto výměnu jako jeden převod, přičemž daň z převodu nemovitostí se odvádí z té nemovitosti, ze které je tato daň vyšší.

Poplatníci daně z převodu nemovitostí

Poplatníkem je ve většině případů prodejce. V této situaci se nabyvatel stává ručitelem. Nabyvatel je poplatníkem, je-li nemovitost nabyta při výkonu rozhodnutí, exekuci, vyvlastnění a vydržení, dále v insolvenčním řízení nebo ve veřejné dražbě. Prodejce i nabyvatel jsou poplatníci oba v případě výměny nemovitostí a jsou povinni platit daň společně a nerozdílně.

Když nemovitost přechází ze společného jmění manželů nebo do něj, jsou poplatníky oba manželé se stejným podílem. Jde-li o podílové spoluvlastníky, každý spoluvlastník je poplatníkem a daň platí podle svého podílu, (Radvan, 2007).

Základ daně z převodu nemovitostí

Základem je cena zjištěná nebo cena sjednaná. Základem daně je cena zjištěná, je-li vyšší než cena sjednaná. Pokud je cena sjednaná vyšší než cena zjištěná, pak je základem daně cena sjednaná. Cena zjištěná je základem daně v případě vydržení a finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci. Při veřejné dražbě a exekuci je základem daně cena dosažená vydražením. Je-li nemovitost převedena do vlastnictví nebo z vlastnictví územního samosprávného celku, pak je základem cena sjednaná, (ZDDDPN, 2013).

2.3 Daň silniční

Daň silniční je poslední, avšak neméně důležitou majetkovou daní. Popisuje ji zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZDSil“). Je to příspěvek držitelů motorových vozidel na opravy, údržby a obnovy pozemních komunikací. Výnos silniční daně je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury. Ročně činí zhruba pět až šest miliard korun, (Tomanová, 2006).

Předmět daně silniční

Předmětem daně silniční jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná zařízení, která jsou určena k přepravě osob, zvířat nebo věcí na pozemních komunikacích, splňují-li další podmínky. První podmínkou je, že takovéto vozidlo musí být používáno k podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, nebo s ní přímo souviset. Druhou podmínkou je, že vozidlo musí být registrováno a provozováno na území České republiky. Předmětem daně jsou i vozidla, která nejsou používána k podnikání, ale jsou používána jen k přepravě nákladů s největší povolenou hmotností vyšší než 3,5 tuny, (Tomanová, 2006).

Zákon vymezuje, co není předmětem daně silniční. Jsou to pásové automobily, traktory zemědělské a lesnické, jejich přípojná vozidla a vozidla, která mají přidělenou zvláštní registrační značku, (ZDSil, 2013).

Osvobození od daně silniční

Osvobození od daně silniční se týká vozidel, která zabezpečují linkovou osobní vnitrostátní dopravu, pokud alespoň 80% celkových ujetých km je pro tento účel. Osvobozeny jsou vozidla, která provozují ozbrojené síly, obecní policie, sbor dobrovolných hasičů, vozidla zdravotnická a důlní. Všechna vozidla, která jsou určena pro přepravu lidí a nákladů a mají největší povolenou hmotnost pod 12 tun, pokud mají elektrický pohon, hybridní motor, jezdí na LPG (ropný plyn), CNG (zemní plyn) nebo E85 (ethanol). Další osvobození se vztahuje k vozidlům, která mají méně než 4 kola (kategorie L) a vozidlům, která slouží k diplomatickým misím a pro konzulární úřady v případě, že je zaručena vzájemnost, (ZDSil, 2013).

Poplatníci daně silniční

Poplatníkem daně silniční je provozovatel vozidla. Může to být fyzická nebo právnická osoba, která je vždy zapsána v technickém průkazu. V případě, že tato osoba zemřela, zanikla nebo byla zrušena, pak je poplatníkem současný uživatel vozidla.

Poplatníkem může být i zaměstnavatel, v případě, že zaměstnanci proplácí služební cesty a povinnost k dani mu nevznikla již dříve. Zákon upravuje také situaci, ve které je více než jeden poplatník. V takovémto případě všichni poplatníci platí daň společně a nerozdílně a platí zde zákon solidarity, (Tomanová, 2006).

Základ daně silniční

Základem daně silniční je zdvihový objem motoru v cm^3 u všech osobních aut. U návěsů je základem součet nejvyšších povolených hmotností náprav a počtu náprav. U ostatních vozidel je to nejvyšší povolená hmotnost a počet náprav.

Sazba daně silniční

Sazba silniční daně je rozdílná podle typu vozidla a základu daně. Pokud je základem daně zdvihový objem, je roční sazba rozdělena do šesti skupin právě podle objemu v cm^3 a činí od 1 200 Kč do 4 200 Kč. Roční sazba u náprav a ostatních vozidel činí od 1 800 Kč při nejvyšší povolené hmotnosti do jedné tuny až do 50 400 Kč za tři nápravy s nejvyšší povolenou hmotností nad 36 tun. Tabulka pro sazby je rozdělena podle počtu náprav od jedné do čtyř a více a podle nejvyšší povolené hmotnosti. Sazba se zjišťuje podle technického průkazu vozidla. V případě, že vyplácí zaměstnavatel svému zaměstnanci cestovní náhrady, pak je sazba daně 25 Kč za každý den, pokud je tato sazba pro zaměstnavatele výhodnější. U vozidel používaných pro činnost v rostlinné výrobě se sazba snižuje o 25 %. Sazba daně se dále snižuje o 48 % do 36 měsíců od data první registrace vozidla, o 40 % po dobu následujících 36 měsíců a o 25 % po dobu následujících 36 měsíců. Celkem se tedy jedná o 108 kalendářních měsíců. V případě, že vozidlo bylo registrováno před 31. prosincem 1989, se sazba zvyšuje o 25 %. Sazba se snižuje o 100 % pro nákladní vozidla, tahače, přívěsy a návěsy s nejvyšší povolenou hmotností od 3,5 tuny do 12 tun, pokud je vozidlo používáno osobami, které nejsou založeny za účelem podnikání, jsou užívány jako výcviková vozidla nebo jsou používána fyzickými osobami. Zároveň nesmí být používány za účelem podnikání nebo jiné činnosti, jejímž výsledkem jsou příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů. Pokud je u těchto vozidel nejvyšší povolená hmotnost vyšší než 12 tun, sazba se snižuje o 48 %, (Radvan, 2007).

Slevy na dani silniční

Slevu na dani silniční lze uplatnit u vozidel, která jsou využívána při kombinované přepravě. Tu zákon vysvětluje jako přepravu zboží v jedné přepravní jednotce (například

v kontejneru) nebo nákladním automobilu, přívěsu nebo návěsu, pokud se při cestě využije přepravy po vnitrozemní vodní cestě nebo železnici, její vzdálenost je delší než 100 km vzdušnou čarou a její počátek nebo konec je tvořen přepravou po pozemní komunikaci. Sleva na dani se pak liší v závislosti na počtu ujetých jízd. V případě, že je vozidlo používáno pouze pro kombinovanou přepravu, pak sleva činí 100 %. Pokud vozidlo ujede více než 120 jízd, sleva činí 90 % daně, pokud 91 až 120 jízd, pak 75 %, od 61 do 90 jízd je sleva na dani ve výši 50 % a pokud ujede od 31 do 60 jízd, pak sleva činí 25 % daně. V případě, že vozidlo ujede 30 a méně jízd, pak je sleva nulová. Když je cesta po železniční trati České republiky delší než 250 km, počítá se jako cesty dvě, (Tomanová, 2006).

Správa daně silniční

Zdaňovacím obdobím daně silniční je kalendářní rok. Daňové přiznání je poplatník povinen podat vždy do 31. ledna roku následujícího po zdaňovacím období. V případě vozidel s nejvyšší povolenou rychlostí vyšší než 12 tun, které nejsou používány k podnikání, poplatník není povinen podat daňové přiznání vůbec. Nový poplatník se musí zaregistrovat u místně příslušného správce daně do doby splatnosti nejbližší zálohy a daň si sám vypočítá a zaplatí, (ZDSil, 2013).

Během zdaňovacího období poplatník platí 4 zálohy, první do 15. května, další do 15. července, do 15. října a poslední do 15. prosince. Vypočtou se jako 1/12 roční sazby za každý měsíc, ve kterém vznikla, byla nebo zanikla daňová povinnost, (Tomanová, 2006).

3 Charakteristika majetkových daní ve Slovenské republice

Majetkové daně na Slovensku popisuje zákon č. 582/2004 Sb., o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady (dále ZMD). Slovensko má jedny z nejnižších majetkových daní v Evropské unii. K 1.1.2004 tam byla zrušena daň darovací a dědická a od 1.1.2005 byla zrušena také daň z převodu nemovitostí. Tím se na Slovensku zjednodušil daňový systém.

3.1 Typy majetkových daní na Slovensku

Majetkové daně na Slovensku jsou daň z nemovitostí, která se skládá z daně z pozemků, daně ze staveb a daně z bytů, dále daň za psa, daň za užívání veřejného prostranství, daň za ubytování, daň za prodejní automaty, daň za nevýherní hrací přístroje, daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města, daň za jaderné zařízení a daň z motorových vozidel. Obec také může uložit místní poplatek za komunální odpady a drobné stavební odpady, (ZMD, 2013).

3.2 Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí zahrnuje daň z pozemků, daň ze staveb a daň z bytů a nebytových prostorů v bytovém domě. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, (ZMD, 2013).

3.2.1 Daň z pozemků

Daň z pozemků je popsána v druhé části zákona o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady v § 5 až 8. Je velmi podobná české dani z pozemků.

Předmět daně z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území Slovenska. Jsou to orné půdy, chmelnice, vinice, ovocné sady, trvalé travní porosty, zahrady, zastavěné plochy a nádvoří, lesní pozemky s hospodářskými lesy, rybníky s chovem ryb a jiné hospodářsky využívané vodní plochy a stavební pozemky.

Předmětem daně nejsou ty části zastavěných ploch a nádvoří, které jsou zastavěny stavbami, které jsou předmětem daně z bytů nebo staveb. Předmětem nejsou ani pozemky,

na kterých jsou pozemní komunikace, pokud se nejedná o veřejné víceúčelové komunikace nebo železniční dráhy celostátní nebo regionální. Pozemky, na kterých se nacházejí stavby, které nejsou předmětem daně ze staveb, nejsou ani předmětem daně z pozemků. Zařazení pozemků do skupin závisí na zařazení v katastru nemovitostí, (ZMD, 2013).

Poplatníci daně z pozemků

Podle zákona je poplatníkem daně z pozemků vlastník pozemku. V případě pozemku, který je vlastnictvím státu, obce, vyššího územního celku nebo zapsán v katastru nemovitostí, je poplatníkem jeho správce. Poplatníkem může být také nájemce pozemku, pokud má k němu nájemní vztah, který trvá nebo má trvat alespoň po dobu pěti let nebo pokud má v nájmu pozemek spravovaný Slovenským pozemkovým fondem. Pokud nelze určit poplatníka, pak je jím osoba, která pozemek ve skutečnosti užívá. V případě, že pozemek je ve spoluvlastnictví více než jednoho poplatníka, pak tito poplatníci platí daň podle výše svého podílu. Pokud se dohodnou, pak je může zastupovat jeden z nich. Manželé platí za pozemek ve spoluvlastnictví společně a nerozdílně.

Základ daně z pozemků

Základem daně z pozemků je hodnota pozemku. Tuto hodnotu zjistíme tak, že jeho výměru v m² vynásobíme cenou určenou zákonem za 1 m². Správce daně může závazným nařízením namísto nulové hodnoty pozemku určené zákonem stanovit hodnotu uvedenou ve všeobecném závazném nařízení, pokud poplatník neprokáže hodnotu pozemku znaleckým posudkem, (ZDM, 2013).

Sazba daně z pozemků

Zákon stanovuje sazbu daně z pozemků na 0,25 % ročně. Správce daně může zvýšit nebo snížit sazbu daně všeobecně závazným nařízením od 1. ledna zdaňovacího období. Takto upravená sazba však nesmí přesáhnout pětinasobek nejnižší roční sazby a roční sazba daně za pozemky funkčně spojené se stavbou jaderného zařízení nesmí přesáhnout stonásobek sazby původní.

3.2.2 Daň ze staveb

Daň ze staveb na Slovensku je popsána také v druhé části ZMD, tentokrát v § 9 až 12.

Předmět daně ze staveb

Podle § 10 ZMD jsou předmětem daně ze staveb všechny stavby, které se nacházejí na území Slovenské republiky a jsou rozděleny do skupin: stavby určené k bydlení a drobné stavby, které k nim mají doplňkovou funkci, stavby pro zemědělskou produkci, skleníky, stavby pro vodohospodářství, stavby užívané na skladování vlastní zemědělské produkce, stavby rekreačních a zahrádkářských chat a domků pro individuální rekreaci, stavby garáží, průmyslové stavby, stavby sloužící energetice nebo stavebnictví, stavby pro ostatní podnikání a ostatní stavby. Předmětem jsou stavby, které mají jedno či více nadzemních podlaží nebo podzemních podlaží, které jsou spojeny s pevným základem.

Předmětem daně naopak nejsou stavby, ve kterých jsou byty nebo nebytové prostory, které jsou předmětem daně z bytů. Dále předmětem nejsou stavby přehrad, vodovodů, kanalizací, zařízení na ochranu před povodněmi a rozvody tepelné energie.

Pro zařazení stavby do skupin podle zákona je rozhodující účel stavby k 1. lednu zdaňovacího období.

Poplatníci daně ze staveb

Poplatníkem daně ze staveb je vlastník stavby nebo správce stavby, pokud je tato stavba ve vlastnictví státu, obce nebo vyššího územního celku. U staveb spravovaných Slovenským pozemkovým fondem je poplatníkem nájemce stavby. Pokud i tak nelze určit poplatníka, pak je jím ten, který stavbu ve skutečnosti užívá. V případě, že stavba je ve vlastnictví více než jednoho poplatníka jsou poplatníkem všichni vlastníci, každý podle svého podílu, ale když se všichni dohodnou, může je zastupovat jen jeden z nich. Všichni ale ručí svým podílem na vlastnictví. U společného vlastnictví manželů ručí za daň oba společně a nerozdílně, (ZMD, 2013).

Základ daně ze staveb

Základem daně ze staveb je výměra zastavěné plochy v m². Zastavěnou plochu vymezuje zákon jako půdorys stavby na úrovni nejrozsáhlejší nadzemní části stavby, s výjimkou přečnívající části střechy.

Sazba daně ze staveb

Sazba daně ze staveb činí ročně 0,033 eur za každý započatý m² zastavěné plochy. Správce daně může roční sazbu daně ze staveb individuálně pozměnit dle příslušných nařízení, ale jen za podmínky nepřesáhnutí desetinásobku nejnižší stanovené sazby daně.

U vícepodlažních staveb může správce daně závazným nařízením zavést pro obec nebo její část příplatek za každé další nadzemní podlaží ve výši 0,33 eur. Pokud jsou různé části stavby zařazeny do různých skupin, pak se sazba určí podle poměru využití podlahové plochy k danému účelu k celkové podlahové ploše stavby, (ZMD, 2013).

3.2.3 Daň z bytů

Předmět daně z bytů

Předmětem daně z bytů jsou dle zákona byty a nebytové prostory v bytových domech, ve kterých je alespoň jeden byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví fyzických nebo právnických osob. Byty v bytovém domě, který je od 1. ledna zdaňovacího období využíván k jinému účelu než bydlení, jsou považovány za nebytové prostory.

Poplatníci daně z bytů

Jak upravuje zákon, poplatníkem této daně je vlastník bytu nebo nebytového prostoru. Stejně jako u daně ze staveb je poplatníkem bytu ve vlastnictví státu, vyššího územního celku nebo obce jeho správce. Stejně jako u daně ze staveb jsou také podmínky pro poplatníky bytu, které je ve vlastnictví více osob.

Základ daně z bytů

Základ daně je výměra podlahové plochy bytu nebo nebytového prostoru v m².

Sazba daně z bytů

Sazba daně z bytů je 0,033 eur za každý započatý m² podlahové plochy. Správce má i u této daně stejné pravomoci pro změnu ve výši její sazby jako u daně ze staveb, (ZDM, 2013).

3.2.4 Osvobození od daně z nemovitostí

Od daně z nemovitostí jsou podle § 17 ZMD osvobozeny všechny pozemky, stavby, byty a nebytové prostory, které jsou ve vlastnictví obce, která je správcem daně nebo ve vlastnictví nebo správě městských částí v Košicích a Bratislavě. Taktéž jsou osvobozeny pozemky a stavby, které vlastní jiný stát nebo je užívá fyzická osoba, která má výsady a imunitu podle mezinárodního práva, pokud je zaručena vzájemnost. Zákon osvobozuje i stavby, které jsou ve vlastnictví veřejných vysokých škol, slouží k vysokoškolskému vzdělávání nebo jsou využity k vědeckovýzkumným účelům. Dále stavby a pozemky

ve správě Slovenské akademie věd, pokud jsou využívány k vědeckovýzkumným účelům, a pozemky, stavby a nebytové prostory ve vlastnictví Slovenského Červeného kříže.

Správce daně má právo snížit sazbu daně z pozemků nebo je úplně osvobodit od daně, pokud jsou tyto pozemky ve vlastnictví právnických osob, které nejsou založeny za účelem podnikání, pozemky hřbitovů a rozptylových louček, bažin, rašelinišť, remízků, hájů, větrolamů, pásma hygienické ochrany vodních zdrojů nebo přírodních léčivých zdrojů a zdrojů minerálních vod. Správce může osvobodit od daně i pozemky, na kterých se nachází veřejně přístupné parky, prostory a sportoviště, pozemky v národních parcích, chráněných areálech, přírodních rezervacích a ve vyhlášených ochranných pásmech s třetím a čtvrtým stupněm ochrany. Dále může správce osvobodit pozemky užívané školami, školskými zařízeními a sloužící veřejné dopravě. Pokud občan starší 62 let nebo občan v hmotné nouzi vlastní pozemek, pak tento pozemek také může být správcem osvobozen.

Závazným nařízením může správce snížit sazbu nebo osvobodit také stavby a byty. Týká se to staveb a bytů ve vlastnictví právnických osob za stejných podmínek jako u daně z pozemků. Dále se to týká staveb a bytů, které slouží školám, školským a zdravotnickým zařízením, stavby užívané pro účely sociální pomoci, stavby muzeí, galerií, knihoven, divadel, kin a výstavních sálů. Osvobozeny mohou být i stavby, které jsou z důvodu rozsáhlé rekonstrukce nebo umístění na podkopaném pozemku využitelné jen omezeně. Stejně jako u daně z pozemků má správce možnost osvobodit stavby a byty ve vlastnictví občanů, kteří jsou starší 62 let s těžkým zdravotním postižením nebo občanů v hmotné nouzi, pokud tyto stavby či byty jsou využívány jako jejich trvalé bydliště. Za stejných podmínek mohou být osvobozeny i garáže a nebytové prostory, pokud jsou využívány pro motorové vozidlo sloužící k dopravě těchto osob. Věkovou hranici však může správce zvýšit.

V případě, že je u vícepodlažních staveb osvobozena jen část, pak se pro zjištění základu daně postupuje tak, že výměra podlahové plochy osvobozené části se vydělí celkovou podlahovou výměrou a tento podíl se odečte od čísla 1, a tímto rozdílem se vynásobí celková výměra zastavěné plochy stavby, (ZDM, 2013).

3.2.5 Správa daně z nemovitostí

Daňová povinnost vzniká poplatníkovi 1. ledna roku následujícího po tom, ve kterém se stal vlastníkem, správcem, nájemcem nebo uživatelem nemovitosti. Tato povinnost zaniká k 31. prosinci toho roku, ve kterém poplatníkovi zanikne vlastnictví, správa, nájem nebo užívání. Pro daňové přiznání je rozhodující stav k 1. lednu zdaňovacího období, k událostem, které se uskuteční v průběhu roku, se nepřihlíží. V případě, že poplatník zjistí, že jeho daňová

povinnost je vyšší než ta v daňovém přiznání, je povinen podat dodatečné daňové přiznání do konce měsíce následujícího po tomto zjištění, nejpozději však do čtyř let od konce roku, ve kterém vznikla povinnost přiznání podat. Pokud je situace opačná, tedy když poplatník zjistí, že jeho daňová povinnost měla být nižší, pak má právo podat dodatečné daňové přiznání opět nejpozději do čtyř let od konce roku, kdy vznikla povinnost přiznání podat.

3.3 Daň z motorových vozidel

Daň z motorových vozidel je další z majetkových daní na Slovensku. Je velmi podobná dani silniční v České republice. Daň z motorových vozidel je popsána v jedenácté části zákona č. 582/2004 Sb. zákona o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady.

Předmět daně z motorových vozidel

Předmětem daně z motorových vozidel jsou motorová vozidla a jejich přípojná vozidla kategorie M, N a O, za podmínky, že jsou registrovaná ve Slovenské republice. Zároveň musí být používána k podnikání nebo k činnosti, ze kterých plynou příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů.

Předmětem nejsou vozidla se zvláštním evidenčním číslem, která jsou používány na zkušební jízdy a vozidla užívána k přepravě a jsou označena jako speciální vozidla, (ZDM, 2013).

Poplatníci daně z motorových vozidel

Poplatníkem daně je podle zákona osoba, která je zapsána v dokladech vozidla jako vlastník nebo osoba, která je zapsána v osvědčení, pokud jde o pronájem bez předkupního práva. Dále je poplatníkem osoba, která používá vozidlo, jehož vlastníkem je již nežijící osoba, případně právnická osoba, která zanikla nebo byla zrušena. Poplatníkem je ten, kdo používá vozidlo ve vlastnictví osoby, která ho nepoužívá k podnikání. Zaměstnavatel se poplatníkem stává v případě, že vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady za použití vozidla. Výjimkou je situace, ve které je zaměstnavatelem vyšší územní celek, kterému by daň plynula do rozpočtu, protože by vlastně daň platil sám sobě.

Základ daně z motorových vozidel

Základem daně z motorových vozidel je u osobních aut zdvihový objem motoru v cm^3 a u ostatních vozidel je to jejich celková hmotnost nebo jejich největší přípustná hmotnost v tunách a počet náprav, (ZDM, 2013).

Sazba daně z motorových vozidel

Sazba daně se určí pro osobní vozidla podle zdvihového objemu motoru v cm^3 a u ostatních vozidel podle hmotnosti v tunách a počtu náprav.

Osvobození od daně z motorových vozidel

Od daně z motorových vozidel jsou osvobozena vozidla, která vlastní vyšší územní celek, do jehož rozpočtu by daň plynula. Dále jsou osvobozena například vozidla diplomatických misí a konzulárních úřadů, za podmínky, že je zaručena vzájemnost. Vyšší územní celek může také snížit daň na vozidla záchranné služby nebo požární ochrany, na autobusy, na vozidla sloužící pro zemědělskou a lesní výrobu. Tyto vozidla mohou být i úplně osvobozeny od daně.

Poplatník může uplatnit také snížení daně ve výši 50 %, pokud se vozidlo použilo nejméně 60 krát v kombinované přepravě, (ZDM, 2013).

Správa daně z motorových vozidel

Daňová povinnost vzniká podle § 90 v den, kdy je vozidlo použito pro podnikání a zaniká dnem, kdy se pro podnikání používat přestalo. Poplatník je povinen oznámit zánik daňové povinnosti do třiceti dní. Daňové přiznání musí podat do 31. ledna následujícího zdaňovacího období a v této lhůtě je daň také splatná. Na daň z motorových vozidel se platí zálohy již během zdaňovacího období. V případě, že předpokládaná daň činí od 660 eur do 8292 eur, pak jsou zálohy čtvrtletní, ve výši jedné čtvrtiny předpokládané daně a splatné vždy do konce kalendářního čtvrtletí. Pokud je předpokládaná daň vyšší než 8292 eur, platí poplatník zálohy měsíčně, ve výši jedné dvanáctiny předpokládané daně se splatností do konce kalendářního měsíce. Když je předpokládána daň nižší než 660 eur, pak poplatník není povinen platit zálohy. Placené zálohy se podle § 91 zaokrouhlují na eurocenty dolů.

4 Srovnání majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice

Majetkové daně v České a Slovenské republice jsou si velmi podobné. Není na tom nic zvláštního, protože to není zas tak dávno, kdy republiky byly spojené a tvořily spolu Československou republiku. Přesněji to bylo 1. 1. 1993, kdy došlo k rozdělení.

V této kapitole se budeme zabývat rozdíly mezi českými a slovenským majetkovými daněmi. A jelikož ve Slovenské republice je pouze daň z nemovitostí a daň z motorových vozidel, budeme se jen těmito daněmi zabývat i v případě České republiky a trojdaň zmíníme pouze u vývoje. Dále se podíváme, jak se vyvíjelo inkaso daně z nemovitostí a silniční daně a uvedeme příklady, které nám pomohou přímo srovnat daňové zatížení poplatníků v České republice a ve Slovenské republice.

4.1 Vývoj majetkových daní od roku 1993

U daně z nemovitostí, která prošla celkem dvaceti novelizacemi, bychom mohli mezi významnější změny zařadit rozšíření osvobození o pozemky, které vlastní kraj, veřejné výzkumné ústavy a veřejné vysoké školy. Další změnou daně z pozemků je rozšíření základu daně, a to u hospodářských lesů a rybníků, u kterých může být základem daně nejen cena pozemku, ale také výměra pozemku v m² vynásobená částkou 3,80 Kč. Od daně ze staveb byly osvobozeny stavby, které upravují vodní tok, stavby vodovodních řádů a vodárenských objektů, stavby, ve kterých se nachází byty a nebytové prostory, jež jsou předmětem daně, stavby ve vlastnictví kraje, na jehož území se nacházejí a mnoho dalších osvobození. Další novelizace daně ze staveb od roku 2010 zdvojnásobila sazby.

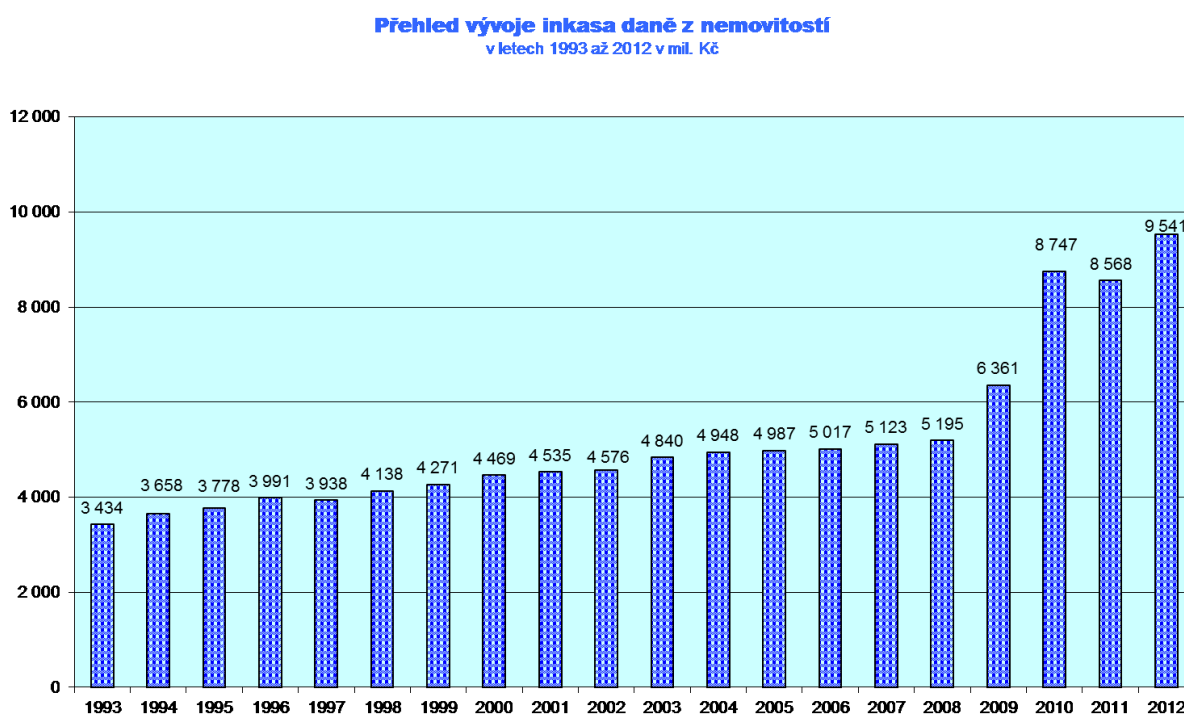
Daň silniční byla upravena patnácti novelizacemi. Jedna z nich zařazuje do předmětu daně všechna vozidla s nejvyšší povolenou hmotností více než 12 tun určená k přepravě nákladů, ať jsou používána k podnikání nebo ne. Další novelizace snižuje tuto hmotnost z 12 tun na pouhé 3,5 tuny. Dále bylo významně rozšířeno osvobození, například o vozidla požární ochrany, záchranné služby, vozidla s elektrickým pohonem a další. Byly změněny také sazby, především rozšířením skupin. Byla zavedena sazba pro zaměstnavatele za jeden den, pokud vyplácí zaměstnanci cestovní náhrady a je to pro něj výhodnější. Bylo také zavedeno snížení sazby o určité procento v případě, že ještě neuběhla určitá doba od první registrace. Z předmětu daně byla také vyňata vozidla registrovaná v zahraničí.

Daní dědickou, daní darovací a daní z převodu nemovitostí se v této kapitole nebudeme zabývat tak dopodrobna, protože ve Slovenské republice byly tyto daně zrušeny.

Na Slovensku proběhly významnější změny, co se majetkových daní týče. Daň dědická a darovací byla od 1. 1. 2004 zrušena. K 1. 1. 2005 byla zrušena také daň z převodu nemovitostí. Roku 1993 bylo u daně z nemovitostí posíleno postavení měst a obcí jakožto správců daně. Novelizace v tomto roce také vyňala některé bezdůvodně osvobozené pozemky a stavby, a také více dbala na opravdovou hodnotu pozemků. Změnily se i sazby daně z pozemků, u orné půdy, chmelnic, vinic a ovocných sadů, a to z 1 % na maximálně 0,75 % ze základu daně a u trvalých travních porostů na 0,25 %. Roku 1995 změnila novela místní koeficienty z rozmezí 0,3 až 4,5 na rozmezí 1 až 4,5. Roku 1997 se zákon o dani z nemovitostí rozšířil o daň z bytů a nebytových prostorů.

4.2 Vývoj inkasa majetkových daní od roku 1993

Graf 4.1: Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí

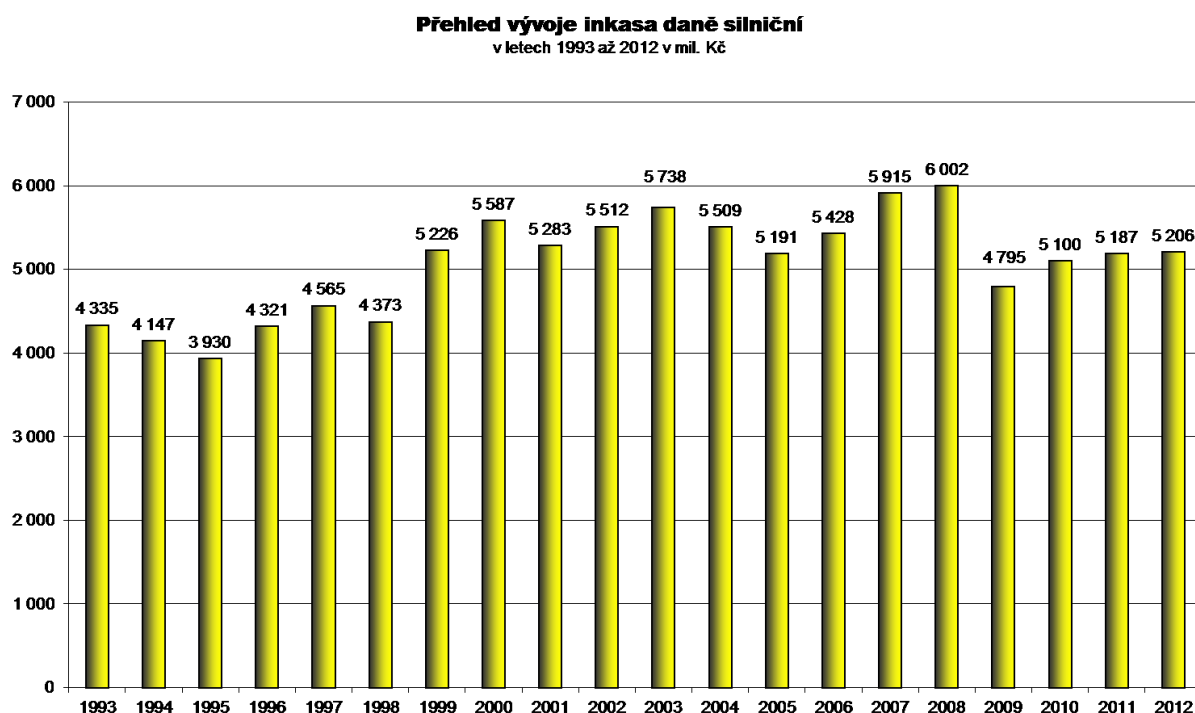

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky

Inkaso daně z nemovitostí bylo na začátku sledovaného období, tedy v roce 1993 ve výši 3 434 mil. Kč. Další roky mírně stoupalo, až do roku 2008, kdy dosáhlo na 5 195 mil.

Kč. Roku 2009 již překonalo hranici šesti miliard, dostalo se na částku 6 361 mil. Kč. Otázkou zůstává, co mohlo tento nárůst způsobit. Nepochybně zde žádná významná novelizace, na kterou by inkaso tak reagovalo. Pokud máme tedy najít důvod, jistě ho musíme hledat jinde. Důvodem by tedy mohlo být zejména to, že bylo postaveno mnoho nových staveb, které jsou předmětem této daně. Největší nárůst však inkaso daně z nemovitostí zaznamenalo roku 2010. Zde je příčina jasná, a to zdvojnásobení sazeb daně.

Graf 4.2: Přehled vývoje inkasa daně silniční

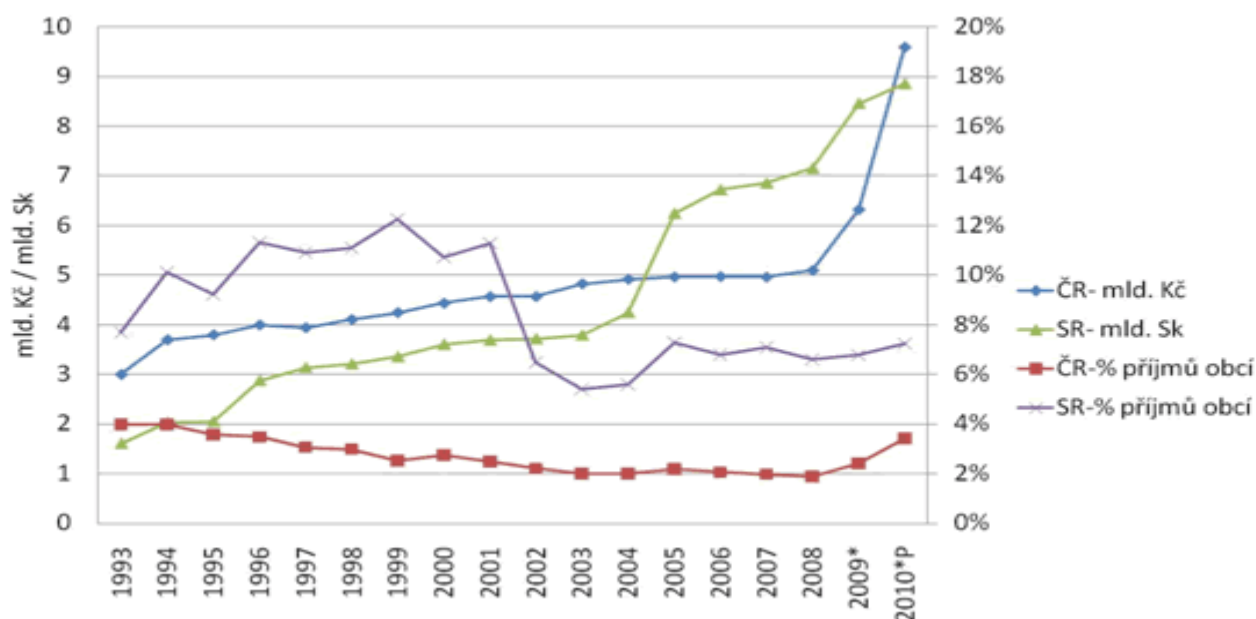

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky

Inkaso daně silniční prošlo nejmenší změnou ze všech majetkových daní. Výše je celkem stálá, pohybuje se okolo pěti miliard korun. Od roku 1993 do roku 1995 mírně klesalo. Roku 1999 se inkaso silniční daně zvedlo o celých 855 mil. Kč, což je způsobeno zrušením osvobození pro vozidla, která splňovala ekologické limity vydané Evropskou hospodářskou komisí OSN. Roku 2002 se daň zvýšila z důvodu zvýšení sazby daně o 15 % u vozidel s datem první registrace před koncem roku 1989. Pokles o 1 207 mil. Kč z roku 1998 na rok 1999 způsobilo to, že se rozšířil seznam vozidel osvobozených zákonem. Šlo například o vozidla s elektrickým pohonem, na LPG, CNG, E85. Také se v tomto roce snížila sazba pro tahače a nákladáky, které nejsou užívána k podnikání. Zákon o dani silniční zasáhl pouze

patnáct novelizací, přičemž u daně z nemovitostí to bylo dvacet a u daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí dokonce 34 novelizací.

Obr. 4.1 : Příjmy daně z nemovitostí

Zdroj: Smiková

Ve Slovenské republice jsou příjmy z daně z nemovitostí vcelku rychle stoupající. Zatímco v roce 1994 byly ve výši 2 miliardy Sk, v roce 1997 již můžeme pozorovat rychlý nárůst na 3 miliardy Sk. Nejvyšší rozdíl však příjmy vytvořily mezi roky 2004 a 2005, a to ze 4 miliard Sk na více než 6 miliard Sk.

Mnohem zajímavějším se nám ale může jevit procentuální podíl na celkových příjmech. V České republice se za posledních bezmála dvacet let drží tento poměr na stále stejné úrovni, a to mezi jedním a dvěma procenty. Ve Slovenské republice pozorujeme v průběhu let výraznější změny. Roku 1993 byl na úrovni bezmála 4 %, o rok později již 5 % a roku 1999 překročil hranici 6 %. Od roku 2001 přišel prudký pokles, až se podíl dostal roku 2003 na necelá 3 %. Nyní se drží okolo 3,5 %. Z tohoto grafu tedy jasně vyplývá skutečnost, že podíl na celkových příjmech obcí má daň z nemovitostí dvakrát vyšší ve Slovenské republice.

4.3 Výpočet majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice

Sazby daní využívané v následujících příkladech byly čerpány z přílohy.

Výpočet daně z nemovitostí

Příklad: Paní Chytrá měla k 1. 1. 2012 tyto nemovitosti, které zakoupila 2. 2. 2011:

1. Zastavěná plocha a nádvoří - 550 m², z toho je 15 * 25 zpevněná plocha pozemku (používáno k podnikání).
2. Zahrada - 600 m², z toho - na základě stavebního povolení bude postaven rodinný dům 15 * 20 m. Stavební povolení vydáno 10. 10. 2011.
3. Orná půda - 70 000 m², z toho 3 800 m² je větrolam.
4. Obytný dům - zastavěná plocha 305 m², 3 nadzemní podlaží.
5. Hospodářská budova - příslušenství k rodinnému domu, 25 m².
6. Chata - 52 m², 2 nadzemní podlaží.
7. Byt - 65 m².
8. Samostatný nebytový prostor využívaný pro podnikání - 102 m².
9. Hospodářský les - 7 230 m².

Pro Českou republiku budeme uvažovat:

- a) cenu půdy činí 9,42 Kč
- b) koeficient dle počtu obyvatel činí 3,5
- c) místní koeficient 3

Pro Slovenskou republiku budeme uvažovat, že se nemovitosti nacházejí v Žilině.

Výpočet:

1. Musíme odlišovat nádvoří a zastavěnou plochu.

Tab. 4.1: Výpočet daně pro nádvoří

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$550 - (15 * 25) = 175$	$175 * 5,31 = 929,25$
Sazba daně	0,2	0,008
Daň	35	7,43
Místní koeficient	3	X
Výsledná daň	105	7,43

Zdroj: vlastní

Tab. 4.2: Výpočet daně pro zastavěnou plochu

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$15 * 25 = 375$	375
Sazba daně	5	4
Daň	1 875	1 500
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	5 505	1 500

Zdroj: vlastní

Výsledná daňová povinnost je $5\,505 + 105 = 5\,610$ Kč pro ČR. Pro SR je ve výši $7,43 + 1\,500 = 1\,507,43$ eur.

Pro srovnání přepočteme eura na koruny, a to kurzem 25,25, který byl vyhlášen v lednu roku 2013. Zatímco v České republice daň činila 5 610 Kč, ve Slovenské republice 38 062,6 Kč.

2. Rozdělíme na zahradu a plochu domu, na který již bylo vydáno stavební povolení.

Tab. 4.3: Výpočet daně pro zahradu

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$(600 - (15 * 20)) * 9,42 = 2\,826$	$(600 - (15 * 20)) * 5,31 = 1\,593$
Sazba daně	0,0075	0,008
Výsledná daň	21	12,74

Zdroj: vlastní

Tab. 4.4: Výpočet daně pro dům

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$15 * 20 = 300$	300
Základní sazba	2	0,2
Koeficient podle počtu obyvatel	3,5	x
Výsledná sazba	7	0,2
Daň	2 100	60
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	6 300	60

Zdroj: vlastní

Výsledná daňová povinnost je $21 + 6\,300 = 6\,321$ Kč pro ČR, pro SR $12,74 + 60 = 72,74$ eur. V přepočtu tedy 1 836,69 Kč.

3. Pozemek opět rozdělíme, tentokrát na ornou půdu a větrolam.

Tab. 4.5: Výpočet daně pro ornou půdu

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$70\,000 * 9,42 = 659\,400$	$70\,000 * 0,3223 = 22\,561$
Sazba daně	0,0075	0,008
Výsledná daň	4 946	180,48

Zdroj: vlastní

Tab. 4.6: Výpočet daně pro větrolam

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$3\,800 * 9,42 = 35\,796$	$3\,800 * 0,3223 = 1\,224,74$
Sazba daně	0,0075	0,008
Výsledná daň	269	9,79

Zdroj: vlastní

Výsledná daňová povinnost je ve výši $4\,946 - 269 = 4\,677$ Kč pro ČR a $180,48 - 9,79 = 170,69$ eur, to činí 4 309,92 Kč.

4. Obytný dům

Tab. 4.7: Výpočet daně pro obytný dům

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	305	305
Základní sazba daně	2	0,2
Zvýšení sazby za další nadzemní podlaží	$2 * 0,75 = 1,5$	$2 * 0,1 = 0,2$
Koeficient podle počtu obyvatel	3,5	x
Výsledná sazba daně	$(2 + 1,5) * 3,5 = 12,25$	0,4
Daň	3 737	122
Místní koeficient	3	X
Výsledná daň	11 211	122

Zdroj: vlastní

Daňová povinnost by v tomto případě v České republice činila 11 211 Kč, ve Slovenské republice pak 122 eur, což je po přepočtu 3 080,5 Kč.

5. Hospodářská budova

Tab. 4.8: Výpočet daně pro hospodářskou budovu

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	$(25 - 16) = 9$	25
Základní sazba daně	2	0,2
Koeficient podle počtu obyvatel	3,5	x
Výsledná sazba daně	$2 * 3,5 = 7$	0,2
Daň	63	5
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	189	5

Zdroj: vlastní

V tomto případě je daňová povinnost pro ČR ve výši 189 Kč, pro SR 5 eur, což je 126,25 Kč.

6. Chata

Tab. 4.9: Výpočet daně pro chatu

	Česká republika	Slovenská republika
ZD	52	52
Základní sazba daně	6	1
Zvýšení sazby za další nadzemní podlaží	0,75	0,1
Koeficient pro stavby pro individuální rekreaci	2	x
Výsledná sazba daně	$(6 + 0,75) * 2 = 13,5$	$1 + 0,1 = 1,1$
Daň	702	57,2
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	2 106	57,2

Zdroj: vlastní

Daňová povinnost pro Českou republiku je 2 106 Kč, pro Slovenskou republiku 57,2 eur, tudíž 1 444,3 Kč.

7. Byt

Tab. 4.10: Výpočet daně pro byt

	Česká republika	Slovenská republika
Výměra bytu	65	65
Koeficient pro byty	1,2	x
ZD	78	65
Základní sazba daně	2	0,2
Koeficient podle počtu obyvatel	3,5	x
Výsledná sazba daně	$(2 * 3,5) = 7$	0,2
Daň	546	13
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	1 638	13

Zdroj: vlastní

Výsledná daň bude v případě tohoto bytu v České republice 1 638 Kč, ve Slovenské republice 13 eur, takže 328,25 Kč.

8. Samostatný nebytový prostor využívaný pro podnikání

Tab. 4.11: Výpočet daně pro samostatný nebytový prostor

	Česká republika	Slovenská republika
Výměra prostoru	102	102
Koeficient pro byty	1,2	x
ZD	123	102
Základní sazba daně	10	4
Daň	1 230	408
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	3 690	408

Zdroj: vlastní

Daň bude ve výši 3 690 Kč v ČR, v SR 408 eur, v přepočtu 10 302 Kč.

9. Hospodářský les

Tab. 4.12: Výpočet daně pro hospodářský les

	Česká republika	Slovenská republika
Výměra lesa	7 230	7 230
Koeficient pro les	3,8	x
ZD	24 474	$7\,230 * 0,09 = 650,7$
Základní sazba daně	0,0025	0,008
Daň	62	5,2
Místní koeficient	3	x
Výsledná daň	186	5,2

Zdroj: vlastní

Poplatníkovi vyniká daňová povinnost 186 Kč, na Slovensku 5,2 eur, což činí 131,3 Kč.

Srovnání daňové povinnosti u daně z nemovitostí v České republice a ve Slovenské republice

Celková výše daňové povinnosti plyne poplatníkovi v České republice ve výši $5\,610 + 6\,321 + 4\,677 + 11\,211 + 189 + 2\,106 + 1\,638 + 3\,690 + 186 = 35\,628$ Kč. Ve Slovenské republice, přesněji v Žilině, by poplatníkovi po přepočtu vznikla v případě úplně stejných nemovitostí daňová povinnost ve výši $38\,062,6 + 1\,836,69 + 4\,309,92 + 3\,080,5 + 126,25 + 1\,444,3 + 328,25 + 10\,302 + 131,3 = 59\,622$ Kč. Z toho nám vyplývá, že na Slovensku by v případě těchto nemovitostí byla daň o 67 % vyšší.

V případě prvním, kdy jsme řešili zastavěnou plochu, byla ve Slovenské republice daň skoro sedmkrát vyšší. Je to způsobeno tím, že sazba pro zastavěnou plochu je v České republice 5 Kč za 1 m², zatímco ve Slovenské republice sazba činí celá 4 eura, což by v přepočtu bylo 101 Kč. Sazby pro nemovitosti určené k podnikání udává slovenský zákon mnohonásobně vyšší než ten český.

V případě zahrady a rodinného domu je naopak výsledná daňová povinnost více než třikrát nižší v SR než v ČR.

Ve třetím příkladu, zabývajícím se ornou půdou s větrolamem, je výsledná daň srovnatelná v obou zemích. V České republice je vyšší o pouhých 8 %.

V případě obytného domu je daň opět vyšší v České republice, a to skoro čtyřikrát. V příkladu týkajícím se hospodářské budovy je výsledná daň odlišná pro oba státy pouze o necelých 63 Kč, vyšší je v ČR.

Rozdíl v daňové povinnosti u chaty v ČR a SR je 48 %. Kdybychom chatu situovali do národního parku, byl by rozdíl ještě mnohem vyšší.

Daňová povinnost u bytu je pětkrát vyšší v tuzemsku. U nebytového prostoru využívaného pro podnikání je výsledná daň zhruba třikrát vyšší na Slovensku.

V posledním příkladu, ve kterém jsme srovnávali hospodářské lesy v obou státech, se daňová povinnost liší pouze o necelých 55 Kč.

Výpočet silniční daně

Příklad: Pan Chudý používá v roce 2013 k podnikání tyto vozidla:

1. Osobní automobil se zdvihovým objemem 1 900 cm³, který byl celý rok v obchodním majetku, ale v lednu a prosinci nebyl využíván a v únoru až od 15.2. Vozidlo bylo poprvé registrováno v září 2008.
2. Dodávka, 2 nápravy a 3 tuny. Registrována v dubnu 2006.
3. Zaměstnanec využíval své osobní auto pro služební cesty a to dva dny měsíčně. Zdvihový objem 1 200 cm³, registrace v lednu 2001.
4. V lednu a únoru využíváno auto s elektrickým pohonem. Zdvihový objem 1250 cm³, registrace duben 2004.
5. Dodávka, 2 nápravy, 2,8 tun, registrace červen 1988. Vozidlo používáno od 1. května do 15. listopadu, pak prodáno.
6. Vozidlo využívané ke kombinované přepravě, použito 95 krát. 1 náprava, 7 tun. Datum první registrace březen 2001.

Výpočet pro Českou republiku:

1. Sazba 3 000 Kč, snížení o 40 % z důvodu data první registrace (uběhlo 64 měsíců), sazba byla tedy snížena na 1 800 Kč za rok, což je 150 Kč za měsíc. Za celý rok daň činí $150 \cdot 10 = 1\,500$ Kč.
2. Sazba 3 600 Kč, snížení o 25 % (uběhlo 93 měsíců od první registrace), sazba snížena na 2 700 Kč za rok, takže 225 Kč za měsíc. Za celý tedy $225 \cdot 12 = 2\,700$ Kč.

3. Sazba buď 1 800 Kč za rok, to by činilo 150 za měsíc, nebo 25 Kč za den, což by činilo 50 Kč za měsíc. Daň za celý rok činí buď $150 \cdot 12 = 1800$ Kč nebo $25 \cdot 2 \cdot 12 = 600$ Kč. Poplatník se tedy vybere co je pro něj výhodnější, v tomto případě 600 Kč.
4. Vozidlo je na elektrický pohon, takže je podle §3/f osvobozeno.
5. Sazba 3 600 Kč, zvýšení o 25 %, tedy na 4 500 Kč ročně neboli 375 Kč měsíčně. Sazba se zvýšila, protože první registrace vozidla se uskutečnila před 31. prosincem 1989. Za celý rok $375 \cdot 7 = 2\,625$ Kč.
6. Sazba 8 400 Kč, snížení o 75 %, tedy na 2 100 Kč za rok, takže 175 Kč za měsíc.

Tab. 4.13 : Zálohy pro poplatníka v České republice

	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	
1. vozidlo	$2 \cdot 150 = 300$	$3 \cdot 150 = 450$	$3 \cdot 150 = 450$	$2 \cdot 150 = 300$	1 500
2. vozidlo	$3 \cdot 225 = 675$	$3 \cdot 225 = 675$	$3 \cdot 225 = 675$	$2 \cdot 225 = 450$	2 475
3. vozidlo	$6 \cdot 25 = 150$	$6 \cdot 25 = 150$	$6 \cdot 25 = 150$	$4 \cdot 25 = 100$	550
5. vozidlo	0	$2 \cdot 375 = 750$	$3 \cdot 375 = 1125$	$2 \cdot 375 = 750$	2 625
6. vozidlo	$3 \cdot 175 = 525$	$3 \cdot 175 = 525$	$3 \cdot 175 = 525$	$2 \cdot 175 = 350$	1 925
Σ					9 075

Zdroj: vlastní

Pan Chudý musí podat daňové přiznání s daní ve výši $1500 + 2\,700 + 600 + 2\,625 + 2\,100 = 9\,525$ Kč. Na zálohách zaplatil 9 075 Kč. Z toho vyplývá, že má nedoplatek ve výši $9\,525 - 9\,075 = 450$ Kč.

Výpočet pro Slovenskou republiku:

1. Roční sazba pro osobní vozidla se zdvihovým objemem od 1 500 do 2 000 cm³ je 171,61 eur. Na jeden den to činí 0,46 eur. Na celý rok to bude $0,46 \cdot (365 - 76) = 132,94$ eur.
2. Sazba na rok pro vozidla s jednou nebo dvěma nápravami a nejvyšší povolenou hmotností od 2 do 4 tun činí 212,87 eur. Za den to činí 0,58 eur.
3. Sazba pro osobní vozy se zdvihovým objemem od 900 do 1 200 cm³ činí 80,51 eur ročně. Za den 0,22 eur. Dvě jízdy měsíčně tedy činí za celý rok daň 5,28 eur.

4. Roční sazba pro vozidlo je opět 80,51 eur, takže denně 0,22 eur. Jelikož bylo užíváno jen v lednu a únoru, sazbu za rok vypočítáme $0,22 \cdot 61 = 13,42$ eur.
5. Sazba pro vozidlo s dvěma nápravami a hmotností 2,8 tun je 212,87 eur, za den 0,58 eur. Výše celkové daně za rok bude $199 \cdot 0,58 = 115,42$.
6. Pro vozidla s jednou nebo dvěma nápravami a nejvyšší povolenou hmotností 6 až 8 tun je roční sazba daně ve výši 425,74 eur. Protože bylo vozidlo použito více než 60 krát na kombinovanou přepravu, sazba bude snížena o 50 %. Sazba po snížení činí 212,87 eur. Na jeden den by to tedy bylo 0,58 eur.

Tab. 4.14 : Zálohy pro poplatníka ve Slovenské republice

	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí
1. vozidlo	42,9	42,9	42,9	42,9
2. vozidlo	53,21	53,21	53,21	53,21
3. vozidlo	20,12	20,12	20,12	20,12
4. vozidlo	20,12	20,12	20,12	20,12
5. vozidlo	53,21	53,21	53,21	53,21
6. vozidlo	53,21	53,21	53,21	53,21
Σ				971,08

Zdroj: vlastní

Protože předpokládaná výše daně byla vyšší než 660 eur a nižší než 8 292 eur, musí poplatník platit zálohy na daň, a to čtyřikrát za rok. Na zálohách celkem zaplatí 971,08 eur. Jeho daňová povinnost je $134,94 + 212,87 + 5,28 + 13,42 + 115,42 + 212,87 = 694,8$ eur. Tudíž mu vznikl přeplatek na dani ve výši $971,08 - 694,8 = 276,28$ eur.

Srovnání daňové povinnosti u daně silniční v České republice a ve Slovenské republice

Pro stejná vozidla používaná k podnikání, v prvním případě kdekoli v České republice, v druhém případě v Žilině ve Slovenské republice, jsme vypočítali daňovou povinnost poplatníka. Celková daňová povinnost pro českého poplatníka činí 9 525 Kč. Pro slovenského poplatníka 694,8 eur. Po přepočtu kurzem 25,25 Kč/eur z ledna letošního roku by to bylo 17 544 Kč. Opět vidíme, že celková výše daně je vyšší ve Slovenské republice než v tuzemsku. Je to způsobeno za prvé vyššími sazbami, za druhé kratším seznamem zákonem osvobozených vozidel.

V prvním příkladu můžeme vidět, že zatímco výsledná daň v ČR je ve výši 1 500 Kč, v SR je to 132,96 eur, tedy 3 357 Kč. Povinnost plyne slovenskému poplatníkovi ve dvojnásobné výši. Už základní sazba je v tuzemsku nižší, ale ještě k tomu byla sazba snížena o dalších 40 % vzhledem k datu první registrace vozidla.

V druhém příkladu je opět sazba snížena kvůli datu první registrace, tentokrát o 25 %. Výsledná daňová povinnost je ve výši 2 700 Kč v ČR a 212,87 eur v SR, přepočteno na 5 375 Kč. Opět je výsledná daň dvakrát vyšší ve Slovenské republice.

Ve třetím příkladu si český poplatník vybral daň platit na dny, ne na měsíce, jelikož je to pro něj výhodnější. Celková daňová povinnost bude činit 600 Kč. V tomto případě je na tom o něco lépe poplatník ze Slovenska, kterému vznikla daňová povinnost 5,28 eur, tedy 134 Kč.

Další příklad řeší vozidlo s elektrickým pohonem. Zatímco v České republice je toto vozidlo od daně silniční zákonem plně osvobozeno, ve Slovenské republice osvobozeno není. Z tohoto důvodu vzniká poplatníkovi ze Slovenské republiky daňová povinnost, která činí 13,42 eur, tedy 338 Kč.

V pátém příkladu se v České republice zvyšuje základní sazba o 25 %, protože vozidlo bylo poprvé registrováno před koncem roku 1989. I přesto je výsledná sazba ve výši 2 625 Kč nižší, než ve Slovenské republice, kde i při základní sazbě činí daňová povinnost 115,42 eur, v přepočtu 2 915 Kč.

V posledním řešeném příkladu jsme řešili vozidlo využívané pro kombinovanou přepravu. V ČR činí výsledná daň 2 100 Kč, v SR 212,87 eur, tedy 5 375 Kč. Zatímco v tuzemsku se procentuální snížení sazby zvyšuje podle počtu jízd v kombinované přepravě, ve Slovenské republice je jen jediná hranice pro snížení sazby o 50 %, a to 60 jízd v kombinované přepravě za rok. Jinak řečeno, čím více jízd ujede u nás, tím méně na dani zaplatí. V ČR stačí ujet 31 jízd v kombinované přepravě a už má poplatník nárok na snížení sazby o 25 %. Při ujetí více než 60 jízd je snížení daně stejné v obou státech, a to 50 %. Pokud však ujede více než 90 jízd, pak je sazba v České republice snížena ještě více, ale ve Slovenské republice zůstává na 50 %.

4.4 Návrhy na změny majetkových daní

Majetkové daně tvoří sice ne příliš vysoký příjem státního rozpočtu, jsou ale příjmem relativně stálým. Některé z nich tvoří příjem takřka zanedbatelný, když vezmeme v potaz náklady na ně. Toto je případ daně dědické a daně darovací. Jejich výnos je nesrovnatelný s výnosy daně silniční, daně z nemovitostí a daně z převodu nemovitostí. A tak jako na Slovensku by mohl budoucí vývoj majetkových daní vypadat i v České republice. Ale ne zcela. Tedy zrušení daně dědické a daně darovací, ale ponechání daně z převodu nemovitostí, jejíž výnos, pohybující se kolem osmi miliard korun, již zdaleka tak zanedbatelný není. Vzhledem k osvobození první i druhé skupiny u daně dědické a darovací nám nyní můžou přijít pomalu zbytečné, když většina těchto převodů probíhá právě v těchto dvou skupinách. Dalším faktem proti těmto daním je to, že dochází již k druhému zdanění, protože majetek byl ve své době pořízen z finančních prostředků, které již byly zdaněny.

Vláda schválila změnu sazeb pro třetí skupinu u daně dědické a daně darovací. Místo nynější progresivní sazby by měla být v budoucnu platná lineární daň, a to 9,5 % pro daň dědickou a 19 % pro daň darovací. Důvod pro zvýšení sazeb je připravovaná transformace daně dědické a daně darovací pod daň z příjmů a plánované zrušení zákona o dani darovací, dani dědické a dani z převodu nemovitostí s účinností od 1. ledna 2014.

V případě daně z převodu nemovitostí jsou navrženy významné změny. Nejen, že se má změnit název na daň z nabytí nemovitých věcí, ale změny se budou týkat hlavně předmětu a poplatníků. Tento návrh by měl reagovat na změny, které byly provedeny v občanském zákoníku a zákonu o obchodních společnostech a družstvech. Předmětem daně by od příštího roku měly být i úplatné transakce s nemovitostí vůči svěřeneckému fondu, převody obchodních podílů ve společnostech, které vlastní nemovitosti. Další zásadní změnou je změna poplatníka daně z převodu nemovitostí. Nyní je poplatníkem daně prodávající, a kupující ručí za to, že daň bude zaplacená. Často bývá samotná daň již zahrnuta v ceně nemovitosti nebo se prodávající s kupujícím dohodnou na tom, že daň zaplatí kupující, a to zcela nebo částečně. Také někdy dochází k tomu, že prodávající daň nezaplatí, a musí ji uhradit kupující i v případě, že došlo k podvodnému jednání. Proto podle návrhu vlády bude poplatníkem daně kupující. Mělo by to snížit náklady na administrativu, ale zároveň je možné, že klesnou i ceny nemovitostí. Manželé budou od roku 2014 platit daň společně a nerozdílně, zatím ji platí každý sám. Další změny se týkají základu daně. Poplatník už dále

nebude povinen doložit posudek znalce v případě nemovitostí určených k bydlení, a pokud si ho zpracovat nechá, může si jeho cenu odečíst od základu daně. Základem daně bude cena sjednaná, pokud bude vyšší nebo rovna ceně srovnávací. Zároveň nesmí být nižší o více než třetinu než cena obvyklá. Cena srovnávací bude částka, která odpovídá 75 % ceny administrativní či zjištěné. Co se týče osvobození, některé se budou rušit, některá vytvářet. Rušit se bude například osvobození převodů restituovaného a privatizovaného majetku, nové osvobození bude například pro ty nemovitosti, u kterých je poplatníkem stát, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace. Od roku 2014 by také měla být možnost odečíst si od základu daně náklady, například odměnu a hotové výdaje za znalecký posudek. Daňové přiznání nebude muset poplatník podat, pokud jeho daňová povinnost nepřesáhne 100 Kč.

Co se týče daně z nemovitostí, její výnos je pro stát ze všech majetkových daní nejvyšší. Protože tato daň prošla mnoha úpravami a příjem z ní stále mírně roste, nenavrhl bych žádné významné změny. Na Slovensku mají obce v porovnání s našimi mnohem větší pravomoc. U nás mají obce pravomoc zavést vyhláškou koeficient 1,5, který už sám o sobě zvýší příjem z daně z nemovitostí. Další možnost mají obce v tom, že koeficient podle počtu obyvatel můžou zvýšit o jeden stupeň nebo o tři stupně snížit. Obce mohou také vyhláškou stanovit koeficient, který platí pro všechny nemovitosti na jejich území, a to ve výši 2, 3, 4 nebo 5, kterým se vynásobí konečná daň. Ve Slovenské republice obec může místo nulové ceny za m² pozemku stanovit jinou cenu. Také sazbu může upravit závaznou vyhláškou, například u staveb a bytů má akorát podmínku nepřesážení desetinásobku původní sazby a u pozemků nesmí sazba vyhlášená obcí přesáhnout pětinasobek základní sazby. I v České republice by měly mít obce vyšší pravomoc, než mají. Mluvíme zde o pravomoci určit cenu za 1 m² u všech pozemků na jejím území. Také by měla být možnost určit, ve kterých částech města bude vyšší koeficient, například v centrech měst, už tak příliš zastavěných, by měl být koeficient vyšší než v okrajových částech. Když srovnáme sazby daně z nemovitostí u nás a ve Slovenské republice, zjistíme, že sazby pro stavby určené k bydlení mají na Slovensku nižší sazby, zatímco stavby, které jsou určené k podnikání, mají sazby mnohonásobně vyšší. Z grafu ukazujícího poměr příjmu daně z nemovitostí na celkových příjmech obcí jsme mohli jasně vyčíst, že tento poměr je u slovenských obcí dvakrát vyšší. V dubnu tohoto roku by měla vláda předložit úplně nový zákon o dani z nemovitostí, který je reakcí na změny v pojetí nemovitosti v obchodním zákoníku.

A jako poslední, ale neméně důležitá, daň silniční. Význam této daně je pro stát nezanedbatelný. Její výnos, pohybující se kolem pěti miliard korun, je stálý, neprochází žádnými velkými výkyvy a proto je vhodným příjmem Státního fondu infrastruktury.

Automobilová doprava je nejspíše největším znečišťovatelem životního prostředí. Každý stát se snaží omezit nákladní dopravu, hlavně mezinárodní. A tak nejen, že ovlivňuje výši silniční daně, ale také vyžaduje placení mýtného.

U silniční daně by bylo vhodné zavést dle našeho názoru spoustu změn. Abychom uvedli příklad, vybereme si předmět daně. Nyní jsou předmětem daně jen vozidla, která jsou určena k podnikání a dále vozidla, která mají nejvyšší povolenou hmotnost více než 3,5 tuny a jsou určena k přepravě nákladů. Ale musíme vzít v úvahu, že nejen vozidla určená k podnikání opotřebovávají vozovky. Silnice v našem státu jsou ve srovnání s jinými státy v hrozném stavu. Kdyby silniční daň měla ještě vyšší výnos, silnice by mohly být opraveny. Ale k tomu bychom museli udělat určité kroky. Proto bychom navrhli, aby se silniční daň týkala nejen vozidel k podnikání, ale také soukromých vozidel. Pro tyto vozidla by byla sazba nižší než pro vozidla k podnikání. Proto bychom mohli navrhnout koeficient ve výši 0,3, kterým by se násobila základní sazba daně. Soukromých vozidel je několikanásobně více než vozidel k podnikání. Sazbu daně bychom mohli upravit také tak, že sazba by nebyla dána jen na rok, ale také na počet kilometrů, protože někteří lidé využívají auta mnohem více než jiní a vznikla by určitá nespravedlnost. Tato nespravedlnost se ale snižuje tím, že uživatelé spotřebovávají pohonné hmoty, které je svými náklady také omezují. Například auta na elektrický pohon jsou v České republice osvobozeny, ve Slovenské republice nikoliv. Ano, neničí životní prostředí a nespotebovávají zdroje pohonných hmot jako ostatní auta. Ale stejnou mírou opotřebovávají cesty, proto bychom toto osvobození měli zrušit.

Dále bychom mohli upravit snížení sazby pro nově registrovaná vozidla. Zatímco ve Slovenské republice žádné takové snížení není, u nás se sazba snižuje až po dobu devíti let od první registrace. Sazbu bychom tedy snížili jen pro první rok ve výši 40 %, pro další rok ve výši 30 % a ve třetím roce snížení ve výši 15 %. Dále už by na snížení daně nebyl nárok. Sazba se zvyšuje o 25 % pro vozidla registrovaná před koncem roku 1989. Tuto sazbu bychom zvýšili na 35 % a sazbu 15 % bychom navrhli pro vozidla, která byla registrovaná před koncem roku 1999. Na Slovensku se k dani z motorových vozidel nevztahuje tolik osvobození jako v tuzemsku. Každý kraj si určuje sazby a výnos plyne do jejich rozpočtů. Kdyby to tak bylo i v České republice, kraje by se možná o své silnice staraly více. Snad by to vedlo k celkovému zlepšení situace.

5 Závěr

Majetkové daně jsou daněmi, se kterými se v životě setkal, setkává nebo bude setkávat každý z nás. Vznikly už ve starověku a prošly dlouhým vývojem, během kterého se hodně změnilo. Vyvíjely se na různých místech různými způsoby, ale jedno mají všude stejné, a to že postihují majetek, ať už movitý nebo nemovitý. V našem státě jsou v dnešní době už jen jakýmsi doplňkem daní důchodových, i přestože měly kdysi veliký význam. Je to tak, protože jejich výnos je v poměru s daněmi důchodovými jen zanedbatelný.

Majetkové daně mají výhody i nevýhody. Jednou z výhod je to, že příjem z nich je relativně stálý a dá předvídat se mnohem jednodušeji než u ostatních daní. Další výhodou je nepochybně to, že poplatník by jen velmi těžce mohl uniknout své daňové povinnosti. Na druhou stranu, nevýhodou může být to, že majetkové daně nereagují na finanční situaci poplatníka. Také se jedná o druhé zdanění, protože majetek byl získán z příjmů, které již jednou dani podlehly.

V druhém bodu s názvem Charakteristika majetkových daní v České republice jsou popsány konstrukční prvky všech majetkových daní v České republice. Je tedy charakterizována daň z nemovitostí, daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitostí a daň silniční. Ve třetím bodu s názvem Charakteristika majetkových daní ve Slovenské republice se práce zabývá daní z nemovitostí a daní z motorových vozidel. V obou bodech bylo postupováno tak, že byl u každé daně rozebrán předmět, osvobození, poplatníci, základ, sazba, slevy a správa.

V této práci byl popsán také vývoj majetkových daní za posledních dvacet let. Dobrým důvodem pro to bylo, že problematika daní se vyvíjí velmi rychle a dochází k častým změnám v předpisech. Postupem času dochází například k rozšiřování osvobození osob u daně dědické a daně darovací a změně sazeb daní. A každá taková změna má své důsledky. Například snížení sazby daně z převodu nemovitostí mělo pozitivní vliv na obchod s nemovitostmi.

V posledním bodu práce je popsán vývoj inkasa. Důvodem byla snaha zjistit, jak měly změny předpisů na inkaso vliv. Také byl srovnán vývoj poměru na celkových příjmech obcí v České republice a ve Slovenské republice, z čehož je dosaženo závěru, že tento poměr je bezmála dvojnásobně vyšší u slovenských obcí než u těch českých. Během zpracovávání této práce bylo zjištěno, že obce ve Slovenské republice mají vyšší pravomoc než obce v České republice, mohou určovat například sazby daně z nemovitostí a cenu půdy, sazby daně

z motorových vozidel a také mohou plně či částečně osvobodit různé předměty daně dané zákonem. Pravomoc českých obcí ovlivňovat své daňové příjmy se tedy může zdát nedostatečná.

Cílem této práce byla zvolena analýza majetkových daní v České republice a ve Slovenské republice. Proto byly provedeny výpočty příkladů na daň z nemovitosti a daň silniční, ze kterých vychází rozdíly ve výpočtu a výsledné daňové povinnosti. Příklady byly konstruovány tak, aby byly zařazeny pokud možno všechny typy nemovitostí a vozidel, tedy od zahrad a orných půd, přes obytné domy a byty, až po osobní vozidla a vozidla nákladní. Když byly příklady vypočítány, bylo zjištěno, že u nemovitostí užívaných k podnikání je v České republice výsledná daňová povinnost nižší, naopak u nemovitostí užívaných jinak je výsledná daň vyšší, než ve Slovenské republice. Co se týče daně silniční, výše celkové daňové povinnosti byla opět v tuzemsku nižší.

Změny byly navrženy v závislosti na příkladech a srovnání konstrukčních prvků jednotlivých daní.

Seznam použité literatury

Monografie:

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013, úplná znění platná k 1. 1. 2013*, 22. vyd. Praha: Grada, 2013. 272 s. ISBN 978-80-247-4643-2.

NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 320 s. ISBN 978-80-7357-695-0.

RADVAN, Michal. *Daně z motorových vozidel v Evropské unii*. 1. vyd. Brno: Centrum polského práva, 2012. s. 127-148, 22 s. ISBN 978-80-263-0302-2.

RADVAN, Michal. *Zdanění majetku v Evropě*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 386 s. EPH54. ISBN 978-80-7179-563-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

TOMANOVÁ, Daniela. *Daně 2005*. Praha: Aspi, 2005. 916 s. ISBN 80-7357-079-3.

Internetové zdroje:

Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí. 2008. [online]

Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-dedicka-darovaci-prevodu-nemovitosti-7561.html>

Návrh zákona o dani z nabytí nemovitostí. [online]

Dostupné z: <http://cfoworld.cz/legislativa/navrh-zakona-o-dani-z-nabyti-nemovitych-veci-2134>

Ministerstvo financí České republiky. *Údaje z výběru daní*. [online]

Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/13879.html?year=0>

Sadzby daně z motorových vozidel za rok 2013 v SR. [online]

Dostupné z:

http://www.kros.sk/tmp/asset_cache/link/0000068326/2013%2001%20Cenova%20mapa%20k%20DPMV.pdf

Sadzby dane z nehnuteľností 2012 – Žilina. [online]

Dostupné z: http://www.epi.sk/7953/Sadzby-dane-z-nehnutelnosti-2012--Zilina_39136.asp

SMIKOVÁ, Martina. *Daň z nemovitostí na Slovensku*. 2011. [online]

Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6507915>

Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. [online]

Dostupné z: <http://www.finance.sk/download/269-stahuj-zakon-o-miestnych-daniach/>

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
SR	Slovenská republika
ZDDDPN	Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí
ZDN	Zákon o dani z nemovitostí
ZDSil	Zákon o dani silniční
ZMD	Zákon o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady

Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.5.2013

Alexandra Vámošová

Seznam příloh

Příloha 1: Tabulky sazeb

- a) Tab. 1 sazba daně dědické a darovací v České republice pro osoby zařazené v I. skupině
- b) Tab. 2 sazba daně dědické a darovací v České republice pro osoby zařazené v II. skupině
- c) Tab. 3 sazba daně dědické a darovací v České republice pro osoby zařazené v III. Skupině
- d) Tab. 4 sazba daně silniční pro osobní automobily v České republice
- e) Tab. 5 sazba daně silniční pro ostatní vozidla v České republice
- f) Tab. 6 sazba daně z motorových vozidel ve Slovenské republice podle krajů pro osobní automobily
- g) Tab. 7 sazba daně z motorových vozidel ve Slovenské republice podle krajů pro užitkové automobily a autobusy, počet náprav - 1 nebo 2
- h) Tab. 8 sazba daně z motorových vozidel ve Slovenské republice podle krajů pro užitkové automobily a autobusy, počet náprav – 3
- i) Tab. 9 sazba daně z motorových vozidel ve Slovenské republice podle krajů pro užitkové automobily a autobusy, počet náprav – 4 a více
- j) Tab. 10 sazby daně z pozemků 2012 – Žilina
- k) Tab. 11 sazby daně ze staveb 2012 – Žilina
- l) Tab. 12 sazby daně z bytů 2012 – Žilina